

Bnasze **Bielany**

www.bielany.waw.pl

Pismo dla Mieszkańców

1944-2014

B
BIELANY
PAMIĘTAMY

str. 4-8

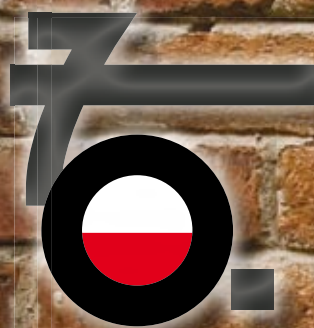
NR 7 (183) Rok XVI – Lipiec 2014 • Bezpłatna gazeta Urzędu Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy • ISSN 1507-7195

<https://www.facebook.com/Dzielnica.Bielany.m.st.Warszawy>

70 lat temu wybuchło
Powstanie Warszawskie.
Stolica Polski stała się areną krwawej walki
o wolność i niepodległość naszego kraju.
Zryw powstańczy objął również obszar
dzisiejszej dzielnicy Bielany.

Dziś, w rocznicę wydarzeń
sierpniowo-wrześniowych,
oddajemy najwyższą cześć temu pokoleniu,
które nie wahało się podjąć walki
o wyzwolenie Ojczyzny.

Cześć ich pamięci!

**Rocznica
Powstania
Warszawskiego**

*Rafał Miastowski
Burmistrz
Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy*

URZĄD XLVII Sesja Rady Dzielnicy

Robert Wróbel
Przewodniczący Rady Dzielnicy

1 lipca 2014 r. odbyła się XLVII Sesja Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy. W trakcie posiedzenia Rada Dzielnicy podjęła osiem uchwał.

Trzy z nich dotyczyły wniosku o zmiany w załączniku dzielnicowym Nr III do budżetu m.st. Warszawy na 2014 r.

Rada zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały Rady m.st. Warszawy w sprawie nadania nazwy „Rondo Hutników Warszawskich” na skrzyżowaniu ulic w Dzielnicy Bielany oraz projekt uchwały Rady m.st. Warszawy zmieniający uchwałę w sprawie nadania nazwy „Park Stawy Kellera”

parkowi na terenie Dzielnicy Bielany. Rada Dzielnicy rozpatrzyła dwie skargi na działania Zarządu Dzielnicy Bielany oraz jedną na działania Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Bielany, uznając je za bezzasadne.

Texty uchwał Rady Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.bielany.waw.pl – w zakładce BIP.

Robert Wróbel,
Przewodniczący Rady Dzielnicy

Budżet partycypacyjny

Mieszkańcy zdecydowali...

Mieszkańcy Bielany zdecydowali o przedsięwzięciach, które będą zrealizowane w 2015 r. na terenie naszej dzielnicy w ramach budżetu partycypacyjnego. Przez 11 dni, między 20 a 30 czerwca 2014 r., można było głosować na projekty, z których mieszkańcy Bielany wybierali 5 ich zdaniem najistotniejszych i najbardziej potrzebnych w naszej dzielnicy. Wyniki głosowania zostały ogłoszone przez Panią Prezydent m.st. Warszawy **Hannę Gronkiewicz-Waltz** 11 lipca 2014 r. Na projekty dotyczące naszej dzielnicy głosowało ponad 6 tys. mieszkańców, co w ujęciu procentowym świadczy o bardzo licznej grupie osób zainteresowanych tym tematem.

Dzielnica Bielany ze swojego budżetu przeznaczyła 1 548 421 zł. Oddawać ważne głosy można było składając wypełniony wniosek bezpośrednio w Urzędzie Dzielnicy, oraz poprzez stronę internetową www.twojbudzet.um.warszawa.pl, gdzie opisano dokładnie wszystkie zgłoszone projekty, wraz z kosztami, które wliczają się w ich realizację. Głosować mogli jedynie mieszkańcy Warszawy, zaznaczając odpowiednio dzielnicę, w której mieszkają.

Przewodniczący Zespołu – **Maciej Chmielewski**, Zespół i burmistrz dzielnicy Bielany **Rafał Miastowski** serdecznie dziękują mieszkańcom za udział w głosowaniu.

Wpłynęło do nas 105 wypełnionych wniosków. Jesteśmy wdzięczni za czasochłonne zapoznanie się z ideą całego przedsięwzięcia. By prawidłowo oddać głos, należało bardzo szczegółowo prześledzić instrukcję wypełniania wniosków papierowych, jak i zwrócić niemałą uwagę na treści zawarte na stronie internetowej budżetu partycypacyjnego.

Jesteśmy przekonani, że projekty zrealizowane w ramach budżetu partycypacyjnego będą nam służyły wiele lat i przyczynią się do integracji naszej lokalnej społeczności. Cieszymy się także, że nasze wspólne działania miały istotny wpływ na realizację całego przedsięwzięcia, które bez udziału mieszkańców Bielany nie miałyby miejsca.

Budżet partycypacyjny wpłynął na wzrost świadomości społeczności na temat funkcjonowania i powstawania budżetu dzielnicy oraz na to, skąd biorą się środki zasilające owe budżety samorządowe. Dzięki takim akcjom mieszkańcy sami mają okazję współtworzyć budżet miasta i decydować o określaniu puli środków publicznych. Tegoroczne głosowanie jest istotne dla Warszawy ze względu na zaangażowanie mieszkańców na tak dużą skalę.

Serdecznie zachęcamy do udziału w następnych edycjach budżetu partycypacyjnego i to zarówno do oddawania głosu, jak i do zgłaszania własnych projektów istotnych dla mieszkańców. Mamy również nadzieję na owocną współpracę w tworzeniu rozwiązań dotyczących nie tylko naszej dzielnicy, ale także całego miasta. Wybrane pomysły z pewnością ubarwią naszą dzielnicę i ułatwią mieszkańcom funkcjonowanie.

Sylvia Brzezińska

Program bielańskich uroczystości z okazji 70. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego

- 1 sierpnia 2014 r. będą składane kwiaty i zapalane znicze przez środowiska kombatanckie i młodzież z punktów „Lata w mieście 2014”:

- godz. 11.00 – al. Zjednoczenia 34 – tablica na ścianie budynku Domu Dziecka im. Maryny Falskiej, upamiętniająca szpital powstańczy.

- godz. 11.00 – ul. Michaliny 10 – głąz upamiętniający walkę o lotnisko bielańskie i mogiła powstańcza w głębi Lasu Młocińskiego.

- godz. 11.00 – ul. Gdańska 12/14 – krzyż z tablicą z nazwiskami 10 poległych Polaków, usytuowany przy chodniku.

- godz. 11.00 – ul. Gwiazdista 17 – głąz z tablicą pamiątkową Harcerskiej Poczty Polowej Powstania Warszawskiego.

- godz. 12.00 – ul. Powązkowska 93 – obelisk wolnostojący z nazwiskami 21 poległych Polaków w Powstaniu Warszawskim.

- godz. 12.00 – ul. Horacego róg ul. Wólczyńskiej – tablica na ścianie kościoła pw. św. Marii Magdaleny (mały kościół) na Wawrzyszewie, upamiętniająca śmierć partyzantów.

- godz. 12.00 – ul. Wólczyńska róg ul. Kwitnącej – Cmentarz Wawrzyszewski – obelisk ku czci Powstańców Warszawskich.

- godz. 12.00 – ul. Wólczyńska róg ul. Wolumen – krzyż z tablicą upamiętniającą poległych z Wawrzyszewa i żołnierzy AK.

* * *

- 3 sierpnia 2014 r. odbędzie się uroczystość patriotyczna upamiętniająca walkę o lotnisko bielańskie w czasie Powstania Warszawskiego:

- godz. 12.00 – kościół pw. Matki Bożej Królowej Pokoju na Młocinach przy ul. Dzierżoniewskiej 7

- godz. 13.00 – pomnik ku czci walk o lotnisko bielańskie przy ul. Michaliny 10 i mogiła w Lesie Młocińskim.

* * *

Dodatkowo bielańskimi uroczystościami upamiętniającymi obchody 70. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego będą:

- 1 sierpnia 2014 r. w godz.: 10.00–12.00 Bieg Przelajowy dla uczniów klas IV–VI bielańskich szkół podstawowych, uczestniczących w programie „Lato w mieście 2014”. Impreza planowana jest na polanie rekreacyjnej Lasu Młocińskiego przy ul. Papirusów. Każdy uczestnik biegów otrzyma medal.

- 4 października – uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej „Mieszkańcom Bielany, którzy nieśli ofiarą pomoc żołnierzom Armii Krajowej Grupy Kampinos...” na murze kościoła pw. św. Marii Magdaleny na Wawrzyszewie (ul. Wólczyńska 64).

Ponadto w każdym z 11 kościołów na terenie Bielany zostanie odsłonięta tablica poświęcona pamięci poległych i pomordowanych Powstańców, jak i Mieszkańców Warszawy.

- Z okazji 70. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego Urząd Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy wydał również okolicznościową broszurę informacyjno-historyczną pt. „Powstanie Warszawskie na Bielanach”. Opracowanie zawiera opis pierwszych dni powstańczych na terenie naszej dzielnicy. Druk (do wyczerpania) będzie dostępny od 1 sierpnia bezpłatnie dla zainteresowanych w Urzędzie Dzielnicy Bielany. Zapraszamy po odbiór publikacji do Zespołu Promocji i Komunikacji Społecznej, III piętro, pok. nr 318.

- Przez okres obchodów – do 2 października – naprzeciwko Urzędu Dzielnicy Bielany będzie prezentowana wystawa „Niepodległa Rzeczpospolita Kampinowska”, przedstawiająca dzieje grupy AK „Kampinos”.

Redakcja

Dzielnica BIELANY		Przewidziana kwota: 1 548 420 zł Koszt wybranych projektów: 1 545 375 zł	
Numer projektu	Nazwa projektu	Koszt	Liczba ważnych głosów
12	Bieliański plac zabaw w Parku Młocińskim	965 000 zł	1 351
34	Wieża dla jerzyków	104 760 zł	1 221
29	Domki dla skrzydlatych pasiąstych przyjaciół	1 028 zł	1 102
23	Dofinansowanie zakupów książek i audiobooków dla Biblioteki Publicznej w Dzielnicy Bielany	156 000 zł	1 044
3	Dobry start - lepsza przyszłość	40 964 zł	891
7	Niewidomi są wśród nas i razem z nami	256 645 zł	876
43	Nasze bezpieczeństwo - pierwsza pomoc	6 298 zł	589
41	Radio internetowe na Bielanach	10 360 zł	396
25	Aerobik i taniec na Młocinach	4 320 zł	235

Jak wybierane były zwycięskie projekty?

Jeśli pierwsze projekty (z największą liczbą głosów) nie wyczerpały puli pieniędzy w danej dzielnicy, wówczas dobierany był do realizacji kolejny projekt, który mieścił się w ramach finansowych. Nie musiał to być trzeci czy czwarty po głosowaniu, ale nawet szósty czy siódmy ze zgłoszonych. Ważne, żeby wystarczyło na niego pieniędzy.

Od 24 czerwca do 28 lipca 2014 r. Zarząd Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy odbył 5 posiedzeń, w trakcie których omówił łącznie 143 sprawy, w tym podjął 121 uchwał.

Wśród zagadnień, będących przedmiotem dyskusji Zarządu Dzielnicy Bielany, należy wymienić te z zakresu:

• **gospodarowania lokalami mieszkalnymi i lokalami użytkowymi** znajdującymi się w zasobie m.st. Warszawy na terenie dzielnicy Bielany, w tym m.in.:

- najmu i zmiany umów najmu lokali użytkowych, w tym boksów motocyklowych i garaży,
- wyrażenia zgody na podnajem części lokalu użytkowego na rzecz innego podmiotu gospodarczego,
- wyrażenia zgody na podział lokalu użytkowego na dwa samodzielne lokale,
- głosowania za zaciągnięciem przez wspólnotę mieszkaniową Broniewskiego 95 kredytu inwestycyjnego,
- najmu lokali mieszkalnych oraz lokali socjalnych,
- wydzielenia z zasobu lokali mieszkalnych m.st. Warszawy lokali spełniających kryteria lokali socjalnych oraz wykreślenia lokali z ewidencji lokali socjalnych,
- realizacji wyroku sądu nakazującego opróżnienie lokalu mieszkalnego,
- zgody na remont lokalu mieszkalnego (pustostanu) z przekroczeniem limitu dopuszczalnej wysokości wydatków na ten cel,
- zmiany uchwały w sprawie przyjęcia planu sprzedaży lokali mieszkalnych zawierającego listę 211 budynków, w których zakłada się prowadzenie sprzedaży w latach 2013–2017 oraz nadania brzmienia załącznika do uchwały (uchwała nr 3577/2014 z 24 lipca 2014 r.);

• **gospodarowania nieruchomościami m.st. Warszawy**, położonymi na terenie dzielnicy Bielany, w tym m.in.:

- zmiany stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej,
- wycinki drzew (tzw. zgoda właścicielska). W tym miejscu ponownie wyjaśnię, że wyrażenie zgody właścicielskiej jest początkiem postępowania administracyjnego prowadzonego przez Wydział Ochrony Środowiska dla Dzielnicy Bielany o wydanie decyzji administracyjnej dotyczącej zgody lub odmowy usunięcia drzew. Wobec powyższego, należy mieć na uwadze, że wydawana przez Zarząd Dzielnicy zgoda właścicielska nie przesądza w sposób ostateczny o dokonaniu wycinki.
- udzielenia 50% bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej za 2014 r.,

– wyrażenia zgody na zawarcie umów pod inwestycje liniowe,

– wyrażenia zgody na ustąpienie pierwszeństwa hipotece zabezpieczającej kredyt hipoteczny przed hipoteką ustanowioną na rzecz m.st. Warszawy;

• **działalności gospodarczej**, w tym m.in.:

- zmiany uchwały nr 3433/2014 z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie wskazania na terenie Dzielnicy Bielany obszarów, na których dopuszcza się prowadzenie obwoźnej działalności gastronomicznej ze stoisk mobilnych (uchwała nr 3550/2014 z 7 lipca 2014 r.)

• **kultury**, w tym:

- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Biblioteki Publicznej im. St. Staszica w Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy za rok obrotowy 2013,
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Bielańskiego Ośrodka Kultury za rok obrotowy 2013.

• **oświaty i wychowania**, w tym m.in.:

- określenia trybu przyznawania w roku 2014 dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Dzielnicę Bielany m.st. Warszawy i powołania zespołu ds. oceny formalnej wniosków nauczycieli (uchwała nr 3502/2014 z 30 czerwca 2014 r.),
- podziału środków finansowych dla przedszkoli, szkół i placówek (zmiana uchwały nr 2984/2014 z 4 lutego 2014 r. – uchwała nr 3503/2014 z 30 czerwca 2014 r.),
- podziału środków pieniężnych dla szkół na zorganizowanie programu „Lato w mieście” w roku szkolnym 2013/2014 oraz sfinansowania dożywiania w czasie ferii letnich (zmiana uchwały nr 3455/2014 z 17 czerwca 2014 r. – uchwała nr 3565/2014 z 15 lipca 2014 r.).

• **realizacji załącznika dzielnicowego do budżetu m. st. Warszawy**, zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy oraz akceptacji „Informacji o przebiegu wykonania budżetu Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy za

okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2014 r. Teść uchwały nr 3584/2014 Zarządu Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy z dnia 24 lipca 2014 r. na stronie <http://www.bielany.waw.pl/> w zakładce Urząd Dzielnicy – Uchwały Zarządu.

Teksty uchwał Zarządu Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.bielany.waw.pl – w zakładce BIP oraz w formie papierowej w Wydziale Organizacyjno-Prawnym dla Dzielnicy Bielany (ul. Żeromskiego 29, III piętro, pok. 313, tel. 22 373 33 13).

Rafał Miastowski,
Burmistrz Dzielnicy Bielany

Remonty w bielańskich placówkach oświatowych

Rozpoczęły się prace remontowe w trzech przedszkolach na Bielanach. Zakres robót obejmuje modernizację oraz rozbudowę obiektów. Dzieci na czas remontów przeniesione zostaną do przedszkoli zastępczych.

Prace remontowe i modernizacyjne odbędą się w Przedszkolu Nr 236 na ul. Fontany 2, Przedszkolu Nr 39 na ul. Doryckiej 1 oraz w Przedszkolu Nr 181 na ul. Pruszyńskiego 5. Prace obejmują remont kapitalny budynków, docieplenie, wymianę wszystkich instalacji oraz budowę dodatkowych sal. Roboty są obecnie na etapie projektowym i rozbiórkowym. **Łączny koszt realizacji remontów to 6 027 000 zł. Termin zakończenia wszystkich prac to 30 listopada 2015 r.** Na czas remontów dzieci przeniesione zostaną do przedszkoli zastępczych, których lista znajduje się poniżej. Szczegółowa informacja dla rodziców będzie również zamieszczona w elektronicznym systemie rekrutacji na rok szkolny 2014/2015 w ofercie edukacyjnej przedszkoli.

Przeniesienia na czas remontów:

- Przedszkole nr 39 „Pod Topolami” – 5-oddziałowe:
  - 3-latki w Przedszkolu Nr 272 im. Misia Uszatka, ul. Gajcego 9,
  - 4-latki w Przedszkolu Nr 268 „Słoneczny Promyk”, ul. Przytyk 5a,
  - 4-latki w Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi Nr 309 „Baśniowa Kraina” ul. Andersena 7,
  - 5-latki dwa oddziały w Szkole Podstawowej Nr 273, ul. Balcerzaka 1.
- Przedszkole Nr 181 „Wesołe Nutki” – 4-oddziałowe:
  - 3-latki w Przedszkolu Nr 301 „Zaczarowany Świat”, ul. Staffa 7b,
  - 3-4 latki w Przedszkolu Nr 97 „Leśna Polanka”, ul. Twardowska 23,
  - 4-5 latki w Przedszkolu Nr 346 „Pod Kasztanem”, ul. Kludyny 8,
  - 5-latki w Szkole Podstawowej Nr 133, ul. Fontany 3,
- Przedszkole Nr 236 „Mali Odkrywczy”- 5-oddziałowe:
  - 3-latki w Przedszkolu Nr 182 „Tajemniczy Ogród”, ul. Z. Nałkowskiej 3,
  - 3-4-latki w Przedszkolu Nr 49 „Pluszowy Miś”, ul. Skalbmierska 12,
  - 4-latki w Szkole Podstawowej Nr 289, ul. Broniewskiego 99a,
  - 5-latki dwa oddziały w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi Nr 56 ul. Fontany 1.

Michał Nawrocki

Nowe przedszkole na Bielanach

Nowy obiekt powstanie przy ul. Samogłoska 9. Całkowity koszt budowy wyniesie 3,2 mln zł. Termin zakończenia prac przewidywany jest na 30 listopada 2015 r.

Przy ul. Samogłoska 9 powstanie 4–5-oddziałowe przedszkole, które będzie w stanie pomieścić 100–125 dzieci. Dwukondygnacyjny budynek będzie miał powierzchnię ok. 1400 m². Wybudowane zostaną także dojścia, dojazdy i 30 miejsc postojowych od strony ul. Samogłoska. Koszt budowy wyniesie 3,2 mln zł, w tym w roku

bieżącym – 965 000 zł. Obecnie trwają prace przygotowawcze do projektowania.

Nowa placówka, będąca pierwszym przedszkolem publicznym na terenie Młocin, pozwoli zabezpieczyć potrzeby mieszkańców osiedla w zakresie opieki i edukacji przedszkolnej, a jej umiejscowienie w bliskim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej Nr 77 zapewni dzieciom dziewięcioletni tok edukacji w rejonie zamieszkania. Nowa placówka połączona będzie ze szkołą łącznikiem.

Michał Nawrocki

elewacja 1:200

Powstanie Warszawskie na Bielanach

Decyzja o wybuchu Powstania Warszawskiego do dnia dzisiejszego pozostaje przedmiotem licznych sporów i kontrowersji. Faktem jest, że jeszcze w marcu 1944 r. dowództwo AK wykluczało udział stolicy w walkach z uwagi na groźbę znaczących zniszczeń, a także niedostatecznego przygotowania sprzętowego do wygrania takiego starcia. Ponadto sporo uzbrojenia zostało wysłane jeszcze w lipcu poza Warszawę. Kolejnym aspektem był fakt, że o planach wybuchu powstania w Warszawie nic nie wiedział rząd emigracyjny w Londynie, a wraz nim alianccy sojusznicy. Ponadto samo powstanie, względem aktualnej sytuacji na froncie, wybuchło po prostu za wcześnie.

Plan operacyjny walk, zarówno na terenie całej Warszawy, a tym samym Bielan okazał się dość optymistyczny i zakładał na wyrost osiągnięcie celów, które nie miały najmniejszych szans na realizację. Spośród nich najważniejszym było zdobycie Lotniska Bielańskiego. Zamyśl ten był w dodatku o tyle istotny, że analizowano go zarówno w Polsce, jak i nawet w sztabie Naczelnego Wodza w Londynie. Zakładano pierwotnie, że akcja na ziemi będzie skoordynowana z bombardowaniem przez lotnictwo sojusznicze lotnisk na Okęcie i w Grójcu. Opanowanie tego terenu miało bowiem spowodować nie tylko paraliż lotnictwa niemieckiego na tym obszarze, ale także zapewnić dogodne lądowanie m.in. żołnierzom z 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej **gen. Stanisława Sosabowskiego**. Oczywiście nic takiego nie nastąpiło, zaś przeszkoda ku temu leżała nie tylko w podejściu politycznym lub wojskowym, ale również technicznym.

Niemniej jednak do akcji zostały przeznaczone oddziały Rejonu 8. VII Obwodu AK pod dowództwem **kpt. Józefa Krzyczkowskiego** ps. „Szymon” w sile 1950 żołnierzy, bazującego w Puszczy Kampinoskiej i Rejonu 3. II Obwodu pod dowództwem **kpt. Władysława Nowakowskiego** ps. „Żubr”. Plan zakładał równoległe uderzenie na lotnisko z dwóch stron: od północy czyli od Puszczy Kampinoskiej i od południa, czyli od strony Bielan. Plan zakładał również atak na budynek AWF w sile dwóch kompanii pod dowództwem **ppor. Stanisława Rudowicza** ps. „Brzoza” i **ppor. Mariana Redwana** ps. „Ojciec Marian”. Wspomagać natarcie miała kompania **por. Jerzego Terczyńskiego** ps. „Starża”, którego pierwszym zadaniem miało być opanowanie zabudowań Szkoły Krawieckiej przy ul. Zabłocińskiej/Marymonckiej 66. Kolejna kompania **ppor. Jerzego Zdrodowskiego** ps. „Kwarciany” miała zdobyć zabudowania klasztorne, a później wesprzeć walkę o AWF.

Wyżej nakreślony zamyśl przedstawiał się ambitnie i miał pewne szanse powodzenia, przy spełnieniu jednak dwóch warunków. Pierwszym było uzyskanie całkowitego zaskoczenia przeciwnika, zaś drugim – posiadanie pełnego uzbrojenia wśród powstańców. Ten aspekt był zresztą podnoszony w rozkazie operacyjnym, który optymistycznie zakładał, że każdy z atakujących powinien posiadać minimum dwie tzw. jednostki ognia,

czyli dwa rodzaje amunicji w liczbie kilkuset sztuk. Rzeczywistość była jednak odmienna od życzeniowego założenia rozkazu i powodowała, że przykładowo na cały Rejon 3. pełnych, wskazanych w rozkazie jednostek ognia było faktycznie tylko kilka.

Wybuch walk

Wybuch powstania w całej Warszawie pierwotnie wyznaczony został wcześniej. Decyzja ta była spowodowana ogłoszeniem przez Niemców nakazu stawienia się 100 tys. mężczyzn i kobiet do robót fortyfikacyjnych. O ile sami warszawianie zignorowali rozkaz władz okupacyjnych, to spowodowało ono spore zamieszanie w szeregach armii podziemnej. W odpowiedzi **plk. Antoni Chruściel** ps. „Monter” ogłosił stan ostrego pogotowia do powstania i przygotowanie pozycji wyjściowych na godz. 16.00 28 lipca.

Niestety rozkaz ten, przy marnym stanie uzbrojenia i ogólnego przygotowania do zbrojnego wystąpienia – wywołał spore zamieszanie w polskich szeregach. Zdarzyły się nawet przypadki odmowy wykonania zadań w obliczu braków w uzbrojeniu. Kolejne zamieszanie wprowadziło jego odwołanie. Sam proces mobilizacji nie przebiegał również pomyślnie. W całym Obwodzie, na punktach koncentracji stawiło się ok. 70% żołnierzy. Ogłoszenie mobilizacji spowodowało też częściową dekonspirację, która szczególnie dotkliwie odbiła się na miejscach przechowywania broni, zaś brak ostatecznego ogłoszenia tzw. godziny „W”, która była hasłem do rozpoczęcia walki, spowodował spadek morale żołnierzy.

Kolejny alarm został zarządzony 31 lipca o godz. 19.00. Termin rozpoczęcia wystąpienia zbrojnego wyznaczono na dzień następny – na godz. 17.00, zaś pełna gotowość oddziałów bojowych miała dopełnić się o godz. 16.00. Działania zbrojne wybuchły zasadniczo jednak nieco wcześniej i trochę przez przypadek. Stało to się ok. godz. 14.00 na ul. Suzina, na terenie II Obwodu, niedaleko granicy dzisiejszych Bielan. To tam niemiecki patrol nadział się na żołnierzy z drużyny transportującej broń. Potyczka została wygrana, a broń dotarła do miejsca przeznaczenia, jednakże zaalarmowała tym samym niemieckie jednostki, które w znaczącej liczbie zaczęły przeszukiwać ul. Krasieńskiego od strony pl. Wilsona. Wówczas to natknięto się na zgrupowanie plutonów powstańczych Oddziałów Wojskowych Pogotowia Polskich Socjalistów pod dowództwem **por. Romana Dąbrowskiego** ps. „Stary”, koszarujących w kotłowni przy ul. Suzina. Walka wówczas rozgorzała na dobre i pociągnęła ofiary wśród powstańców.

Przedczesny wybuch walk na Żoliborzu wpłynął na efektywność realizacji planów powstańczych na Bielanach. W efekcie skrócił się czas koncentracji oddziałów, a także zostały sparaliżowane łączność i komunikacja. Na Bielanach, wskutek braku wystarczającej liczby broni, a także niedostatecznej liczby żołnierzy, którzy po prostu nie zdążyli dotrzeć do miejsc koncentracji, istotnie wpłynęły na kształt dalszych poczynań.

Działania zbrojne na Bielanach

O godz. 17.00 rozpoczął się atak na zabudowania AWF, w którym wzięły udział 1. kompania **por. Stanisława Rudowicza** ps. „Brzoza” wraz z 4. kompanią **por. Mariana Redwana**. Prowadzone tyralierą natarcie szybko jednak załamało się w wyniku ostrzału moździerzowego i z broni maszynowej. W jego wyniku poległ m.in. dowódca 1. kompanii. Z podobnych powodów załamało się natarcie 2. kompanii **por. J. Terczyńskiego** ps. „Starża” na Szkołę Krawiecką. Brak powodzenia na tym odcinku spowodował też brak możliwości natarcia na AWF i klasztor pokamedulski. Wymaga podkreślenia, że w pierwszej połowie sierpnia przyczyną tej klęski były poważne braki uzbrojenia i amunicji w II Obwodzie.

W głównych planach operacyjnych znajdował się jednak atak na Lotnisko Bielańskie. Zadanie to miało być wykonane oddziałami powstańczymi, uderzającymi z południa i z północy. Niestety, wskutek wcześniejszego wybuchu walk a tym samym związania części oddziałów w pozostałych częściach II Obwodu, zadanie to spadło wyłącznie na pododdziały „puszczańskie” **kpt. J. Krzyczkowskiego**. Podobnie jednak, jak w samej Warszawie, oddziały kampinoskie rozpoczęły walki wcześniej – w rejonie Wólki Węglowej. Ok. godz. 14.00, przemieszczający się z Łomianek i Młocin konwój z zaopatrzeniem został zaatakowany przez niemiecki pododdział. Walka z nim związała wkrótce sporą część sił powstańczych. Ponadto rozkaz o godzinie „W” dotarł do dowódcy dopiero o godz. 15.00 1 sierpnia, czyli zaledwie 2 godz. przed rozpoczęciem właściwych działań. Tym samym zebranie wszystkich jednostek na podstawach wyjściowych w tak krótkim czasie okazało się niemożliwe, zwłaszcza, że niektóre z nich znajdowały się aż 15 km od planowanego miejsca koncentracji. W konsekwencji oddziały kampinoskie nie były w stanie wykorzystać w pełni swojej siły bojowej.

Mimo tak niesprzyjających okoliczności **kpt. „Szymon”** zdecydował się na rozpoczęcie natarcia od strony północnej na Lotnisko Bielańskie od wsi Placówka. Dysponował siłą sześciu plutonów (łącznie 190 żołnierzy). Polski atak trwał do godz. 19.30, jednakże powstańcy, wskutek rosnącego ognia z ukrytych stanowisk niemieckich, rosnących strat, a także wyczerpywania się amunicji, musieli w końcu odstąpić. W trakcie walki zginęło 5 powstańców z Kompanii Młodzieżowej **por. Henryka Dobaka** ps. „Olszyna”. Wskutek odwrotu powstańczego spod lotniska, zluźnione oddziały niemieckie przystąpiły do kontrataku na lewe skrzydło powstańców atakujących AWF.

Walki z Niemcami pierwszego dnia trwały krótko i zakończyły się ok. godz. 20.00. Na odprawie w siedzibie dowództwa II Obwodu „Żywiciel” jej bilans okazał się tragiczny. Straty w wielu wypadkach sięgały 40% stanów jednostek, zaś w generalnym ujęciu tylko 30% wyjściowych stanów ewidencyjnych było gotowe do dalszej walki.

Istotnemu uszczupleniu uległy też zasoby broni i amunicji, której, wbrew optymistycznym oczekiwaniom, nie udało się w stopniu znaczącym uzupełnić na wrogu. Nie udało też osiągnąć żadnego zakładanego celu operacyjnego, zaś brak łączności z pozostałymi częściami Warszawy, jak i Kampinosem, tylko pogłębiał poczucie klęski. Tymczasem straty niemieckie sięgnęły najwyżej kilku procent.

Mając powyższe na uwadze **ppłk. Mieczysław Niedzielski** ps. „Żywiciel” zdecydował się na opuszczenie Żoliborza i skierowanie ocalałych sił do Kampinosu. Wymarsz nastąpił około godz. 2.30 w nocy w kierunku kampinoskiego Sierakowa. Droga ta nie była łatwa, gdyż oznaczała przejście przez światło między niemieckimi jednostkami, stacjonującymi między Lotniskiem Bielańskim a Wawrzyszewem. Przeciwnik wykrył jednak maszerującą kolumnę, w wyniku czego w godzinach porannych doszło do silnej potyczki w okolicach Boernerowa. Bój istotnie powiększył tylko straty wśród powstańców.

W czasie gdy oddziały „Żywiciela” docierały do Puszczy Kampinoskiej, dowódca 8. Rejonu **kpt. J. Krzyczkowski** nakazał powtórkę ataku na Lotnisko Bielańskie. Tym razem natarcie miało odbyć się wyłącznie od strony północnej, jednakże, na co należy zwrócić uwagę, powstańcy znacznie lepiej się do niego przygotowali. Dwa bataliony: 1 batalion 78 pp pod dowództwem **por. Witolda Pelczyńskiego** ps. „Dźwignia”, „Witold” oraz batalion **por. Janusza Langnera** ps. „Janusz”, wspierane przez szwadron cekaemów, otrzymały zadanie wdarcia się w lukę między niemieckimi stanowiskami w Młocinach i Placówce. Akcję miał ubezpieczać dywizjon kawalerii 27. Pułku Ułanów pod dowództwem **chor. Zdzisława Nurkiewicza** ps. „Nieczał”. Atak w sile 1000 powstańców nastąpił o 4.00 rano. Przeciwnik jakby spodziewał się tego posunięcia. Z uwagi na fakt, że siły powstańcze osłabiły swoją działalność na południu, Niemcy dokonali przegrupowania umieszczając większość swoich jednostek na północy Bielan.

Natarcie powstańcze początkowo rozwijało się całkiem przyzwoicie, zaś bojownikom udało się nawet dojść do pola startowego. Jednakże szybko okazało się, że nadzieja na opanowanie lotniska okazała się płonna. W sukurs swojej obronie Niemcy ściągnęły oddział zmotoryzowanej piechoty, wspartej dodatkowo bronią pancerną. Przelamawszy po kilkudziesięciu minutach obronę ułańską, wdarli się na tyły głównych sił polskich. W tej sytuacji został zarządzony odwrot.

Straty, także sprzętowe, w wyniku ataku okazały się dotkliwe dla strony polskiej. Poległo ok. 50 żołnierzy, w tym trzech dowódców: **kpt. Ignacy Jezierski** ps. „Karaś”, **por. Janusz Langner** ps. „Janusz” i **por. Jerzy Piestrzyński** ps. „Helski”. W trakcie bitwy został kontuzjowany **kpt. „Szymon”**, który przekazał dowództwo swemu zastępcy cc. **por. Adolfowi Pilchowi** ps. „Góra” i „Dolina”. Straty po stronie niemieckiej również były znaczne. W boju z powstańcami poległo 54 żołnierzy niemieckich, a 36 odniosło rany.

W efekcie grupa kampinoska musiała zawiesić swoją działalność ofensywną na terenie Warszawy aż do połowy sierpnia. Nie

zmienia to faktu, że oddziały prowadziły dalszą aktywność bojową już na terenie puszczy, gdzie m.in. 3 sierpnia odbyła się spora potyczka pod wsią Truskawka, gdzie rozbito kompanię wroga (śmierć poniosło 70 żołnierzy niemieckich, a 19 odniosło rany), zdążającą z Leszna do Modlina. Także w kolejnych dniach prowadziła aktywne działania bojowe. Natomiast oddział powstańczy pod dowództwem ppłk. „Żywiciela”, po dotarciu w godzinach porannych do Sierakowa, planował pozostać w Kampinosie, aby uzupełnić zapasy, uzbrojenie i stany osobowe. Jednak przed południem 2 sierpnia dotarł do niego rozkaz dowódcy Okręgu Warszawskiego **Antoniego Chruściela** ps. „Monter”, aby nie opuszczać dzielnicy. Niebawem żołnierze pod jego dowództwem ponownie udali się na teren walk i podjęli zbrojny wysiłek poczynając od Burakowa i Powązek – czyli poza obszarem dzisiejszych Bielany.

Zakończenie

Zasadniczo na tym etapie można stwierdzić, że Powstanie Warszawskie na Bielanach uległo zakończeniu. Nie oznacza to jednak, że całkowicie tu zaprzestano walk. 3 sierpnia miały bowiem miejsce kilkukrotne ataki niemieckie na pozycje powstańców na osiedlu „Zdobyc Robotnicza”, którzy na chwilę się tu zatrzymali, powracając z Puszczy Kampinoskiej na Żoliborz. Warto odnotować również zdobycie 23 sierpnia budynku szkoły przy ul. Zabłocińskiej. 31 sierpnia na ul. Kolektorskiej zdobyto koszary. Odnotowania też wymaga przejęcie 1 września zabudowań Szkoły Gazowej, jak i zdobycie Zakładu „Olejarnia” – na ul. Gdańskiej. Jednakże te drobne sukcesy nie miały większego znaczenia dla całości warszawskich działań powstańczych.

Poza wspomnianymi wyżej akcjami praktycznie do końca działań zbrojnych na obszarze dzisiejszej dzielnicy nie miały już miejsca poważniejsze starcia i potyczki. Główna część polskiego oporu II Obwodzi objęła miejską część Żoliborza, zwłaszcza w okolicach pl. Wilsona. Bielany w tym okresie (to był chyba 10, 11 sierpnia, tak mniej więcej) były niczyje. Niemcy czasem tam bywali – wspominała łączniczka **Irena Gordon**. Sanitariuszka **Wanda Michalska-Banasik** wspominała: „Niemcy szybko zajęli Bielany. Wysiedlili ludność chyba gdzieś w połowie sierpnia czy na początku września... Dzielnica była zupełnie wyludniona, dzielnica była pacyfikowana przez Ukraińców w niemieckich mundurach. Dalej właściwie żadnych bojowych działań nie było”.

Jaki był bilans walk?

Nie ulega wątpliwości, że powstańcy ponieśli dotkliwą klęskę. Nie byli w stanie, z uwagi na brak w ludziach i sprzęcie, zrównywać się z doskonale wyposażonym i wyszkolonym przeciwnikiem, który nie wahał się używać każdego niemalże sposobu, aby pokonać Polaków. Pierwszy dzień powstania zweryfikował realną siłę powstańców. Pokazał, że wielka determinacja i odwaga to niestety nie wszystko. Paradoks walki o Lotnisko Bielańskie pokazał jednak, że osiągnięto mały sukces, który, w tym konkretnym i wąskim wypadku, można

odczytywać jako swoisty pat. Lotnisko nie zostało zdobyte. Jednakże z uwagi na zagrożenie „bandami”, jak określali powstańców Niemcy, wyłączono je z działań niemieckiej maszyny wojennej. W miejscu tym trzeba podkreślić, że bitwa o Lotnisko Bielańskie

była największą bitwą stoczoną w pierwszych dniach Powstania Warszawskiego.

Powstańcom udało się w Warszawie bronić przez ponad 60 dni. Zapłacili oni wielką daninę krwi i dali światu pokaz rzadko spotykanego bohaterstwa i odwagi. Nie-

stety świat nie widział lub nie chciał tego docenić. Może dlatego, że wojna to zły czas na bohaterów, gdyż zwykle w takich chwilach jest ich po prostu zbyt wielu.

Oprac. na podstawie publikacji pt. „Powstanie Warszawskie na Bielanach”

1944-2014

BIELANY PAMIĘTAMY

BURMISTRZ DZIELNICY BIELANY M.ST. WARSZAWY
RAFAŁ MIĄSTOWSKI
 PRZEWODNICZĄCY RADY DZIELNICY BIELANY
 M.ST. WARSZAWY
ROBERT WRÓBEL
 PRZEWODNICZĄCY BIELAŃSKIEGO
 KLUBU KOMBATANTA
JÓZEF KASSYK
 ZAPRASZAJĄ NA WYSTAWĘ

POWSTAŃCY BIELAN '44

EKSPOZYCJĘ MOŻNA OGLĄDAĆ NA GALERII W HOLU
 RATUSZA DZIELNICY BIELANY, UL. ŻEROMSKIEGO 29
 W GODZINACH PRACY URZĘDU
 OD 4 SIERPNIA DO 2 PAŹDZIERNIKA 2014 R.
 PRZEDSTAWIAJĄC BOHATERÓW BIELAN Z '44 ROKU
 ODDAJEMY HOŁD WSZYSTKIM
 POWSTAŃCOM WARSZAWSKIM

FOTOGRAFIE AUTORSTWA WOJCIECHA PILICHA
 SĄ SKROMNYM WYRAZEM
 WNDZIECZNOŚCI I SZACUNKU
 ZA WALKĘ NA
 POKNOCNEJ REDUCIE ...

WARSZAWA
 BIELANY

Rozznica
 Powstania
 Warszawskiego

I VIII 1944

Komendant Okręgu Warszawskiego AK **plk Antoni Chruściel** „Monter” wydaje rozkaz: Powstanie godzina W: 17.00. Miasto podzielono na 8 obwodów odpowiadającym poszczególnym dzielnicom. Pierwsze potyczki wybuchają przed godz. 14 na Żoliborzu, a części Śródmieścia i Woli po 15. Zmniejsza to element zaskoczenia. Powstańcy są słabo uzbrojeni: co 10 posiada broń. Przeciwko sobie mają silny garnizon niemiecki: artylerię, czołgi, lotnictwo. Pierwsze sukcesy: zdobyte budynki Wojskowego Instytutu Geograficznego w Al. Jerozolimskich, gmach Prudential na Pl. Napoleona, magazyny żywności przy Stawkach, siedziba MZK na ul. Świętokrzyskiej. Trwają pierwsze walki na Starym Mieście. Nocą z 1 na 2 VIII ma miejsce nieudany atak grupy „Kampinos” na lotnisko bielańskie, powstańcy ponoszą straty.

2 VIII

Powstańcy opanowują Stare Miasto, zdobywając strategiczny gmach Wytworni Papierów Wartościowych przy Sanguszki. W Śródmieściu w rękach powstańców jest Poczta Główna przy Pl. Napoleona, na Powiślu siedziba Elektrowni i budynek ZUS na Czerniakowie. Zaciekle walki na Woli: Niemcy stopniowo wypychają powstańców z ich pozycji. Na Ochocie nie udaje się odnieść większych sukcesów oraz przedrzeć do centrum miasta. Dlatego komendant obwodu **ppłk Mieczysław Sokolowski** „Grzymała” wyprowadza część oddziałów do okolicznych lasów. Na Pradze w ciężkich walkach Niemcy odbijają gmach Dyrekcji Kolei przy ul. Wileńskiej.

3 VIII

Kolejne obiekty w rękach powstańców. W Śródmieściu Dworzec Pocztowy w al. Jerozolimskich, znacząca część terenów Politechniki i posterunek policji przy Chłodnej. Na Starym Mieście powstańcy zdobywają Arsenał przy Długiej oraz Pałac Mostowskich. Zaczyna brakować broni i amunicji. Powstańcza radiostacja w fabryce Kamlera na ul. Okopowej wysyła do Londynu alarmujące prośby o natychmiastową pomoc i wsparcie. Podczas walk Niemcy wykorzystują ludność cywilną jako „żywe tarcze”. Wieczorem ma miejsce nalot na pozycje powstańcze na Woli, Śródmieściu i Starym Mieście.

4 VIII

Nocą powstańcy zdobywają dolne kondygnacje gmachu PAST-y przy Zielnej. Po zaciętych walkach, rano Niemcy wypychają ich z pozycji. Na Żoliborzu oddziały **ppłk Mieczysława Niedzielskiego** „Żywiciela” kontrolują teren od Pl. Wilsona i Inwalidów po al. Wojska Polskiego. W Śródmieściu Niemcy wbijają pancerny klin z Mostu Poniatowskiego próbując dotrzeć na Ochotę. Niemieckie lotnictwo wspiera piechotę: miasto przypomina szachownicę, tereny przechodzą z „rąk do rąk”. Na Woli trwa niemiecki atak na powstańcze barykady przy Wolskiej i Górczewskiej. Na Ochocie Niemcy podpalają domy, mordując ludność cywilną. W rejonach Truskawia, Izabelina i Sierakowa trwa przegrupowanie oddziałów **kpt. Józefa Krzyczkowskiego** „Szymona” idących na odsiecz miastu.

5 VIII

Rusza niemieckie natarcie z Woli, cel: dotarcie do Śródmieścia i opanowanie okolic

70 lat temu...

Pałacu Saskiego. Na Ochocie bronią się samotne placówki powstańców: reduta przy Wawelskiej i Monopol Tytoniowy przy Kaliskiego. Powstańcy toczą ciężkie walki o utrzymanie ważnego odcinka Al. Jerozolimskie - Most Poniatowskiego. W tym czasie oddział batalionu „Zośka” zdobywa Koncentrationslager Warschau przy ul. Gęsiej, uwalniając blisko 350 osób. Wobec ciężkich walk, braku broni i licznych strat własnych, **plk Antoni Chruściel** „Monter” reorganizuje oddziały na trzy ośrodki: „Śródmieście”, „Północ” i „Południe”.

6 VIII

Od rana trwają walki na cmentarzach Kalwińskim i Ewangelickim. Pod naporem Niemców powstańcy wycofują się, ale na krótko. Oddziały zgrupowania „Radosław” po zaciętych walkach ponownie przejmują ten teren. Tymczasem Niemcy przedarli się do Ogrodu Saskiego. W trudnej sytuacji są oddziały **kpt. Gustawa Billewicza** „Sosny”: opuszczają tereny browaru przy Żelaznej, ewakuują do sądów przy Lesznie, a następnie na Starówkę. Z Woli po zacieklej walce cofa się do Śródmieścia oddział **kpt. Wacława Stykowskiego** „Hala”. Mimo walk, elektrownia na Powiślu wciąż wytwarza prąd dla miasta. W Śródmieściu działa Harcerska Poczta Polowa, utrzymująca łączność między rozrzuconymi oddziałami powstańców.

7 VIII

Silny atak niemiecki na Woli. Oddziały gen. Reinefartha wypierają powstańców z rejonu ul. Chłodnej, Pl. Żelaznej Bramy oraz Pl. Mirowskiego. Oddział **mjr Stanisława Steczkowskiego** „Zagończyka” kontratakuję, usiłując odbić Pl. Mirowski. Niemieckie siły spychają ich w okolice ul. Grzybowskiej. Wróg przejmuje kontrolę nad Wolskiej, aż do Ogrodu Saskiego. Oddział **plk Karola Ziemskiego** „Wachnowskiego” nie jest w stanie przebić się na Żoliborz. W tej sytuacji wzmacnia obronę Starówki jako dowódca grupy Północ. Trwa budowa barykady i wykopu w Al. Jerozolimskich między przeciwległymi budynkami nr 17 i 20, zapewniając łączność powstańcom oraz ludności cywilnej z rozdzielonej walkami części miasta.

8 VIII

W Śródmieściu oddział zgrupowania „Chrobry II” zdobywa budynek dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji przy Pl. Starynkiewicza. Na Żoliborzu powstańcy opanowują teren Instytutu Chemii i koszary przy Gdańskiej. W tym czasie trwa niemiecki atak na Starówkę. Walki trwają o każdą kamienicę; powstańcy odrzucają Niemców na pozycje wyjściowe. Na Ochocie sytuacja jest dramatyczna: pod naporem wroga, powstańcy opuszczają redutę Wawelską. Działają powstańcza radiostacja „Błysławica” w budynku PKO na ul. Jasnej. W świąt idą dramatyczne prośby o pomoc, o zrzuć broni.

9 VIII

Na Starówce trwa zażarta walka powstańców z przewagą wroga. Niemcy atakują z ziemi i powietrza. Sytuacja jest bardzo trudna. Zbombardowano Rynek Starego Miasta. Po-

stańcy odpierają natarcie od strony pl. Zamkowego i mostu Kierbedzia. W międzyczasie oddział **kpt. Gustawa Billewicza** „Sosny” atakuje pociąg pancerny, który z Dworca Gdańskiego ostrzeliwuje pozycje powstańców. Na Mokotowie oddział „Baszta” opanowuje rejon Wronicza, Puławska, al. Niepodległości. Na Ochocie powstańcy wycofują się z płonącej reduty Kaliskiej. Do powstańczej stacji „Błysławica” dołącza Polskie Radio, które wznowia nadawanie z pl. Dąbrowskiego.

10 VIII

Na Woli mimo przewagi wroga, obroniono placówki w rejonie cmentarzy, a także rejonów ul. Okopowej i Stawki. Walczy Stare Miasto, ale sytuacja jest dramatyczna i zmienia się z godziny na godzinę. Także Powiśle przeżywa trudne chwile; Niemcy prowadzą ostrzał artyleryjski elektrowni. Nad Warszawą krążą niemieckie samoloty zrzucając bomby i ulotki z wezwaniem do opuszczenia miasta. Natomiast nocą pojawiły się nad miastem brytyjskie samoloty ze zrzutem broni dla powstańców.

II VIII

Niemcy przypuszczają szturm na Woli wzdłuż Okopowej, ruin żydowskiego getta i cmentarzy. Wobec olbrzymiej przewagi wroga, oddziały **ppłk Jana Mazurkiewicza** „Radosława” wycofały się na Stawki, ponosząc duże straty. Siły niemieckie intensywnie bombardują Starówkę, atakując z rejonu pl. Teatralnego i Zamkowego. Jednocześnie trwa artyleryjski ostrzał rejonu z praskiej strony miasta. Sytuacja jest krytyczna. Mimo to, nocą, powstańcom Starówki udaje się przejąć część zrzutów broni z brytyjskich samolotów. Niemcy przejmują kontrolę nad Ochotą. W tej sytuacji oddziały **ppor. Jerzego Golembiewskiego** „Stacha” cofają się kanałami na Mokotów i Śródmieście.

12 VIII

Zmasowany atak niemiecki na Starówkę. Zacięty bój o każdy skrawek Starego Miasta. Powstańcy walczą o utrzymanie Pałacu Mostowskich, Ratusza, na ul. Leszno, Senatorskiej, Miodowej, Podwale, Pivnej. Trwa ewakuacja komendy głównej AK z ul. Barokowej do budynku Ministerstwa Sprawiedliwości przy Długiej. Na Ochocie resztki oddziałów zgrupowania „Chrobry II”, zmuszone są do ewakuacji z siedziby dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji przy Pl. Starynkiewicza.

13 VIII

Kolejny dzień ataku na Stare Miasto. Niemcy nacierają od Dworca Gdańskiego, Ogrodu Krasińskich, ruin getta, rejonu Stawki. Po zaciętej walce, powstańcy zmuszeni są opuścić tę ostatnią. Siły niemieckie zamknęły w okrążeniu walczących na Starówce. Powstańcy przejeżdżali zostawiony niemiecki pojazd pancerny (pułapkę), wprowadzając go na ulice Starego Miasta. Wypełniony materiałem wybuchowym, eksploduje, zabijając blisko 300 osób. Łączność pomiędzy Starówką i Śródmieściem jest zerwana. Nocny atak powstańców o przywrócenie kontaktu i połączenie sił, kończy się niepowodzeniem.

14 VIII

Wobec tej sytuacji, komendant główny AK **gen. Tadeusz Komorowski** „Bór” wydaje rozkaz podwarszawskim oddziałom przyjscia z pomocą. Trwa przygotowanie i przebazowanie w rejonie Kampinosu. W walce o Starówkę, Niemcy silnym uderzeniem rozdzielają oddziały „Radosława” i „Leśnika”. Powstańcy kontratakują, wracają na uprzednie pozycje, ale ponoszą dotkliwe straty. Toczy się ciężki bój o gmach PAST-y, która przechodzi z rąk do rąk. Tego dnia, na skutek walk, przestają działać miejskie wodociągi. Trwa ewakuacja Szpitala Maltańskiego przy ul. Senatorskiej.

15 VIII

Niemcy zmasowaną siłą atakują Śródmieście i Starówkę, jednocześnie prowadzą ostrzał artyleryjski powstańców. Sunie natarcie wroga z Placu Teatralnego, Ogrodu Krasińskich, ulic: Żelaznej, Siennej, Pańskiej. W centrum miasta, przy pl. Napoleona płonie gmach Prudential. Pod ogniem nieprzyjaciela zapalają się okoliczne budynki na Mazowieckiej i Sienkiewicza. Z pomocą dla walczącego Starego Miasta rusza z Puszczy Kampinoskiej oddział **ppłk Wiktora Konarskiego** „Victoria”. Nocą następuje kolejny zrzut broni dla powstańców, w trakcie którego Alianci tracą trzy maszyny.

16 VIII

Nadal trwa zażarta walka o utrzymanie Starówki. Wróg prowadzi nekający ostrzał terenu. Toczą się ciężkie boje o gmach Wytworni Papierów Wartościowych przy Sanguszki. Powstańcy odpierają atak za atakiem. Równolegle wróg naciera na Rynek Starego Miasta. Polacy na barykadach Podwale i Świętojańskiej wytrzymują uderzenie i odrzucają Niemców na pozycje wyjściowe. Późną nocą, powstańcy próbują odbić Stawki z rąk wroga. Udaje się to na krótko, lecz wobec braku wsparcia innych oddziałów, Polacy wycofują się.

17 VIII

Stare Miasto trwa, walki przybierają na sile. Do artylerii włącza się lotnictwo, bombarduje okolice Rynku Starego Miasta, Miodową i Kapucyńską. Nadal trwa zacięty bój o Wytwornię Papierów Wartościowych. Płoną m.in. Ratusz na Pl. Teatralnym, kościół NMP na Nowym Mieście, Katedra św. Jana przy Świętojańskiej. Starówka zamienia się w gruzowisko, które staje się bastionem powstańców. Na Muranowie oddziały powstańcze **ppłk Jana Szypowskiego** „Leśnika” bronią Zajezdni Tramwajowej przy Sierakowskiej. Niemcy nacierają na północne Śródmieście od strony ul. Żelaznej, Towarowej, Granicznej. Zdobycie magazynu żywności f-my Pluton na Grzybowskiej i policyjne koszary przy Ciepłej. Walczy Żoliborz, gdzie powstańcy po raz kolejny bronią budynku Instytutu Chemii, ponosząc ciężkie straty.

18 VIII

Ciężkie walki na Starówce i Śródmieściu. Trwa bombardowanie Rynku Starego Miasta, Placu Zamkowego, ul. Podwale, Pivnej, Świętojerskiej, Wytworni Papierów Wartościowych, szpitala św. Jana Bożego i Banku Polskiego przy Bielańskiej. Nadal broni się oddział „Leśnika” w Zajezdni Tramwajowej. W Śródmieściu trwają zaciekle walki o Politechnikę. Oddział **kpt. Wacława Stykowskiego**

go „Hal”, nagłym atakiem odbija zdobyte przez Niemców magazyny f-my Pluton przy Grzybowskiej i koszary policji przy Ciepłej. Na Żoliborzu trwa ewakuacja szpitala z Klasztoru Sióstr Zmartwychwstank przy Krasieńskiego r. Stołecznej. Gmach przejmują oddziały zgrupowania AK „Żyrafa” zamieniając go w silną twierdzę. Reduta przetrwa miesiąc, broniąc newralgicznej części dzielnicy.

19 VIII

Zmasowane natarcie Niemców na Starówkę. Od strony ul. Bielańskiej i Ogrodu Krasieńskich. Stare Miasto płonie i coraz bardziej zamienia się morze ruin. Walka toczy się o każdy metr ziemi, także w Katedrze św. Jana. Równolegle rusza niemiecki atak w Śródmieściu; trwa zacięty bój o teren Politechniki. Po zażartych walkach, powstańcy opuszczają płonący budynek główny uczelni i wycofują w rejon ul. Noakowskiego. Nocą z Puszczy Kampinoskiej rusza wsparcie: blisko 500 żołnierzy **mjr Alfonsa Kotowskiego** „Okonia”. Tylko część przedziera się przez Żoliborz, pozostali wracają do puszczy.

20 VIII

Niemcy kontynuują atak na Starówkę: od Długiej po Wybrzeże Gdańskie. Do tego zmasowany ostrzał i bombardowanie z powietrza. Sytuacja jest dramatyczna. Po ciężkiej walce Niemcy zdobywają Pałac Mostowskich, przejmując praktycznie kontrolę nad Muranowem. Nocą oddziały **rtm. Henryka Roycewicza** „Leliwy” po raz kolejny szturmują budynek PAST-y przy ul. Zielnej. To punkt strategiczny, skąd Niemcy ostrzeliwują Śródmieście i Starówkę, kontrolując kwadraty ulic. Tym razem powstańcy do ataku wykorzystują siły saperskie oraz minerskie z miotaczami ognia. Następuje zmasowany atak: wróg wypierany jest dosłownie piętro po piętrze, powstańcy podpalają budynek. Niemcy poddają się. PAST-a zdobyta.

21 VIII

Kolejny dzień walk o utrzymanie Starówki. Bombardowana i ostrzeliwana broni się, mimo pożarów. Płonie budynek Arsenалу przy Długiej. Walki ze szczególną siłą toczą się wokół Rynku, katedry oraz Pl. Zamkowego. W Śródmieściu trudna sytuacja oddziałów zgrupowania „Chrobry II”. Wróg dużymi siłami naciera od Towarowej i Al. Jerozolimskich. Zostaje powstrzymany. W godzinach nocnych trwa atak oddziałów **mjr Alfonsa Kotowskiego** „Okonia” na silnie strzeżony Dworzec Gdański. Cel: połączenie między walczącym Żoliborzem i Starówką. Uderzenie załamuje się, powstańcy ponoszą dotkliwe straty.

22 VIII

Powstańcy zaciekle bronią Pl. Krasieńskich. Niemcy ze wsparciem sił pancernych zdobywają Arsenał przy ul. Długiej. Niezwykle trudna sytuacja jest w Śródmieściu. Intensywne starcia toczą się w rejonie ul. Mazowieckiej i Traugutta. Powstańcom udaje się zdobyć strategiczny punkt w restauracji Cristal na Brackiej r. Al. Jerozolimskich. Nocą ma miejsce kolejne uderzenie powstańców na Dworzec Gdański. Oddziały **pplk Mieczysława Niedzielskiego** „Żywiciela” są wspierane od strony Starego Miasta przez oddziały **mjr Wacława Janaszka** „Bolka”. Walka kończy się niepowodzeniem. Straty polskiej strony są wielkie: liczba zabitych i rannych przekracza pół tysiąca osób.

23 VIII

Kolejne zmasowane natarcie niemieckie na Stare Miasto. Szturmowane są m.in. zakłady Fiata przy Sapieżyńskiej, Wytwórnia Papierów Wartościowych i szpital św. Jana Bożego. Na Krakowskim Przedmieściu powstańcy prowadzą bój z nieprzyjacielem. Po długich walkach udaje się zdobyć kościół św. Krzyża, a także pobliski posterunek policji. Równocześnie oddziały **kpt. Cypriana Odorkiewicza** „Krybara” szturmują teren Uniwersytetu Warszawskiego. Pod naporem przeważających sił niemieckich, natarcie załamuje się.

24 VIII

Dramatyczna sytuacja obrońców Starówki. Otoczeni przez Niemców, odpierają kolejne ataki. Wróg przejmuje część terenu szpitala św. Jana Bożego i budynek przy Wytwórni Papierów Wartościowych. Zażarte walki toczą się w odległości kilkudziesięciu metrów. Powstańcy bronią barykad przy Długiej, Piwnej, Miodowej, Podwalu. Również Śródmieście jest w krytycznym położeniu. Wróg atakuje przy Królewskiej, Kruczej, Hożej, Koszykowej. Pomimo to, powstańcy kontrolują fragmenty ul. Marszałkowskiej, Poznańskiej i Nowogrodzkiej. Często walczące strony dzieli tylko ulica, dwie.

25 VIII

Niemcy kolejny dzień prowadzą silny atak na Starówkę. Wciąż trwają niezwykle ciężkie walki przy Wytwórni Papierów Wartościowych, klasztorze Sióstr Kanoniczek przy Pl. Teatralnym, szpitalu św. Jana Bożego, zakładach Fiata przy Sapieżyńskiej. W tej sytuacji, nocą następuje ewakuacja kanałami do Śródmieścia Komendy Głównej AK. Także kanałami, ale na Żoliborz wycofuje się część powstańców, w tym ranni i ludność cywilna.

W Śródmieściu powstańcy zdobywają newralgiczny punkt obrony: kawiarnię Cafe Club na Al. Jerozolimskich r. Nowego Światu. Jednak zdziesiątkowane oddziały powstańcze często nie mają między sobą łączności, co utrudnia koordynację walki.

26 VIII

Powstańcze oddziały walczą o utrzymanie Starówki, sytuacja jest dramatyczna. Brakuje broni, żywności, środków opatrunkowych. Jest wielu rannych. Polowe szpitale pracują w straszliwych warunkach. Załomy kamienic oraz podwórka zapełniają kolejne mogiły. Mimo to, powstańcy bronią barykad, walczą z nacierającym wrogiem wśród ruin. Utrzymują swoje pozycje na Podwalu, Piwnej, Miodowej, bronią się zaciekle w ruinach Ratusza przy Pl. Teatralnym, w gmachu Banku Polskiego przy Bielańskiej, w gruzach Pasażu Simonsa przy Długiej. W Śródmieściu trwa niemiecki ostrzał Śliskiej, Pańskiej i Twardej. Wróg zaciska pętlę wokół walczących powstańców.

27 VIII

Trwa rozpaczliwa walka powstańców na Starówce. Utrzymanie wielu barykad i placówek jest niemożliwe. Przewaga wroga jest przynajmniej. W Wytwórni Papierów Wartościowych toczy się bój o każde piętro gmachu. Śródmieście też bohatersko walczy, mimo to, powstańcy zostali zepchnięci z rejonu ul. Grzybowskiej. Wróg umacnia się, obsadzając koszary policji przy Ciepłej i okolice Pl. Żelaznej Bramy. Równocześnie trwają zażarte walki o połączenie Śródmieścia z Mokotowem. Na Czerniakowie Niemcy uniemożliwiają przebiecie, blokując drogę powstańcom przy Łazienkach Królewskich od Podchorążych po Szwoleżerów.

28 VIII

Po wielu dniach niezwykle ciężkich walk, los Starego Miasta jest już przesądzony. Siły niemieckie zdobywają broniony przez powstańców budynek Wytwórni Papierów Wartościowych. W tej sytuacji **pplk Karol Ziemiński** „Wachnowski” nakazuje ewakuację oddziałów do Śródmieścia. Lecz i tam, warunki są bardzo ciężkie. Niemcy prowadzą ostrzał artyleryjski całych kwartałów ulic od Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej, przez Plac Napoleona po Mazowiecką. Na Czerniakowie trwa kolejny atak powstańców pod dowództwem **pplk Bolesława Gancarza** „Gryfa” na koszary przy ul. 29 Listopada. Równocześnie Niemcy od strony Wilanowa atakują pozycje powstańców, prowadząc natarcie na Sadybę.

29 VIII

Walczą pozostałe na Starym Mieście oddziały powstańców. Mimo wielkich strat, oddziały „Czata 49” i batalionu „Zośka” bronią terenu zakładu Fiata przy Sapieżyńskiej. Niemieckie siły prowadzą kolejny atak, zdobywając teren Pl. Teatralnego oraz ruiny Ratusza i Pałacu Blanka. W rozproszonych oddziałach powstańcy bronią fragmentów Królewskiej i Bielańskiej. Równocześnie Niemcy przystępują do spychania powstańców na Mokotowie, prowadząc silny ostrzał artyleryjski i bombardowanie lotnicze.

30 VIII

Komendant Okręgu Warszawskiego AK **pplk Antoni Chruściel** „Monter” wraz z dowódcami oddziałów Starówki, nakazuje całkowitą ewakuację żołnierzy, w tym wielu rannych. Część z nich przedostaje się kanałami na Żoliborz i do Śródmieścia. Pozostali próbują przedzierać się przez okolice Hali Mirowskiej i Pl. Żelaznej Bramy. W trakcie tej akcji powstańcy odzyskują fragmenty Pl. Teatralnego i część Ratusza. W tym czasie trwa walka o zabezpieczenie ewakuacji i utrzymanie Bielańskiej. Akcja wycofywania oddziałów jest trudna, wróg silnie ostrzeliwuje okolice Pl. Grzybowskiego i Żelaznej. Także Mokotów przeżywa ciężkie chwile; Niemcy prowadzą ostrzał artyleryjski. Płoną budynki od Kazimierzowskiej po Raclawicką. Lotnicze bombardowanie niszczy i zapala szpital przy ul. Chełmskiej. W ewakuacji pomagają powstańcy, wielu z nich ginie wraz z ewakuowanymi rannymi pacjentami. Mimo to, miasto walczy nadal.

31 VIII

Mimo niezwykle trudnej sytuacji, powstańcy po raz kolejny próbują przywrócić połączenie Starego Miasta ze Śródmieściem. Oddziały batalionu „Czata 49” przechodzą kanałami na Pl. Bankowy, skąd szturmują niemieckie pozycje. Atak kończy się niepowodzeniem. Kolejny szturm nad ranem od strony ul. Bielańskiej również ulega załamaniu. Trwa walka przy Hali Mirowskiej; na kilka godzin powstańcy przejmują teren, ale kontratak nieprzyjaciela zmusza ich do odwrotu. W starciach tych powstańcy ponoszą duże straty, blisko 300 zabitych oraz rannych. Bombardowane resztki pasażu Simonsa, gdzie znajdują się żołnierze batalionu „Chrobry I” powiększają tę statystykę. Niemcy silnym atakiem przejmują kontrolę terenu przy Sapieżyńskiej, Zakroczymskiej i Freta. Los Starego Miasta jest już przesądzony.

LR

Dokończenie w VIII nr „NB”

Na warcie pamięci

Chodźcie, tu chłopcy!

Na Strzeleckich Łąkach (gmina Izabelin) przygotowywał się do powstania oddział partyzancki złożony z żołnierzy AK zdekonspirowanych, poszukiwanych przez Gestapo. Dowódcą dywersji bojowej VIII Rejonu **ppor. Marian Grobelny** „Macher” regularnie wizytował oddział, przywożąc rozkazy. Niemieccy żandarmi wiedzieli, że na tych terenach działa podziemie zbrojne. 24 czerwca 1944 r. pojawili się w Sierakowie, ubrani po cywilnemu, jakby na kogoś czatowali.

Tego właśnie dnia „Macher” jak zwykle nadjechał rowerem (obecną Drogą Łączniczek AK), ale tym razem towarzyszyli mu: **ppor. Stefan Kruszyński** „Dołęga”, **plut. pchor. Julian Beer** „Pierwotny”, **sierż. Stefan Leszczyński** „Ezel” i **kpr. Wiesław Kowalewski** „Rydz”. Wszyscy uzbrojeni, jechali nie kryjąc się, bo o rzut kamieniem od partyzanckiej bazy czuli się bezpieczni. – Chodźcie tu chłopcy, pogadamy sobie! – dobiegło ich wołanie po polsku z przydrożnej posesji i zaraz „cywile” otworzyli ogień z broni maszynowej...

Jak co roku, przy pomniku postawionym w miejscu śmierci tych pięciu żołnierzy odbyła się w czerwcu msza polowa, celebrowana przez **ks. Stanisława Dębickiego** z parafii w Izabelinie pw. św. Franciszka z Asyżu. Przyjechali kombatanci z „Grupy Kampinos” AK. Licznie przybyli mieszkańcy Sierakowa. Drużyna Związku Strzeleckiego uroczystość wprowadziła i wyprowadziła sztandar. Kombatanci zbierali na tacę. Obecni byli wójt gminy Izabelin **Witold Malarowski** i sołtys Sierakowa **Grażyna Fluder-Wasilewska**. Wieńce złożyła delegacja „Grupy Kampinos”, władz Izabelina i Kampinoskiego Parku Narodowego.

Aż z Bydgoszczy przyjechały, nie pierwszy zresztą raz, córka **Juliana Beera** – **Aleksandra Ferenc**, wnuczka Ewa i prawnuczka

Emilia. Pani Ewa serdecznie dziękowała za kultywowanie pamięci o dziadku. Pani Aleksandra przywołała wspomnienia z dzieciństwa. Musiały z mamą (**Cecylią Beer**) zmienić adres, ale partyzanci go znali. Zapukał do drzwi kolega ojca z wieścią o tragedii.

W siedemdziesiątą rocznicę tragicznego czerwca potomkowie tamtych mieszkańców opowiadają, jakby sami byli świadkami. Żołnierze nie zdążyli nawet sięgnąć po broń. Niemcy kazali ułożyć poległych w koleinach drogi, aby przejeżdżały po nich wozy. Ludzie klękali, modlili się, pokrywali ciała kwiatami. Nocą zorganizowano pogrzeb na cmentarzu w Laskach, ale Niemcy kazali wykopać ciała i zakopać za murem cmentarnym. Ponownie na cmentarzu pochowano żołnierzy dopiero po wojnie, bo dowództwo Rejonu postanowiło nie dawać Niemcom szansy na bezczeszczenie zwłok.

Pomnik w Sierakowie

„To są partyzanci, Armia Kampinowska / Niech ich ma w opiece Twa Opatrzność Boska” – głosi wykute w kamieniu epitafium (pióra **Tadeusza Budzyńskiego**), a o konserwację kamienia, trawników i rabatek dbają kolejne pokolenia Sierakowian.

Irma Wieczorkowska-Bednarek

Powstańcze piosenki

Deszcz jak płacz

Obecnie obchodzimy 70. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego. By upamiętnić te 63 dni walki o niepodległość, wspominamy kilku autorów związanych z Bielanami, spod pióra których wyszły wojenne wiersze i teksty piosenek.

Piosenka „Deszcz, jesienny deszcz”, która powstała w czasie wojny, z pewnością wzrusza do łez niejednego słuchacza. Słowa do niej oraz muzykę (melodia piosenki oparta jest na motywach arii z opery „Poławiacze pereł” Bizeta) napisał **Marian Matyszkiewicz** „Rysiek”, absolwent bieleńskiego gimnazjum i liceum im. Górskiego w Warszawie. Ten żołnierz Armii Krajowej został zamordowany w 1944 r. w obozie zagłady w Stutthofie. To jedyna znana jego piosenka.

„Deszcz, jesienny deszcz, smutne pieśni gra. Mokną na nim karabiny, hełmy kryje rdza. Nieś po błocie w dal, w zapłakany świat przemoczone pod plecakiem osiemnaście lat. Gdzieś daleko stąd, mrok zapada znów. Ciemna główka twej dziewczyny chyli się do snu. Może właśnie dziś patrzy w mroczną mgłę i modlitwą prosi Boga, by zachował cię. Deszcz, jesienny deszcz, bębni w hełmu stal. Idziesz młody żołnierzyku, gdzieś w nieznana dal. Może dobry Bóg da, że wrócisz znów. Będziesz tulił ciemną główkę milej swej do snu”.

Poeta z naszej ulicy

Na Bielanych uczył się także **Tadeusz Gajcy** – poeta czasu wojny, o którego talencie poetyckim mówi się na równi z **Krzysztofem Kamilem Baczyńskim**. Żył tylko 22 lata, a urodził się i zmarł w Warszawie. Zginął podczas Powstania Warszawskiego, 16 sierpnia 1944 r. **Tadeusz Gajcy** pochodził z ubogiej robotniczej rodziny. Uczęszczał do gimnazjum oo. Marianów na Bielanych. W 1941 r. zdał maturę i rozpoczął studia polonistyczne (tajne komplety) na Uniwersytecie Warszawskim. Ten żołnierz AK uczestniczył w wielu akcjach organizowanych przez podziemne wojsko, np. razem z **Zdzisławem Strońskim** oraz **Wacławem Bojarskim** składali wieńiec (25 maja 1943 r.) pod pomnikiem Kopernika na Krakowskim Przedmieściu. Bojarski został tam zastrzelony. Gajcy był redaktorem wydawanego w podziemiu miesięcznika literackiego „Sztuka i Naród”. Tam, pod pseudonimem Karol Topornicki albo Roman Oścień, pojawiały się jego wiersze i fragmenty prozy. Na Bielanych, między ulicami: Józefa Balczaraka i Przy Agorze, mamy ulicę nazwaną na cześć tego poety.

Bohatera Syrenka

Czy zastanawialiście się państwo, jakie piosenki śpiewa warszawska Syrenka, gdy pod pływa na Bielany? – Może ... „ach, jak przyjemnie - kołysać się wśród fal”... albo „karuzela, karuzela na Bielanych co niedziela”... Może te, a może inne. Z pewnością jednak najbliższa jej sercu jest piosenka z czasów II wojny światowej – „Hej, chłopcy, bagnet na broń”. Dlaczego? Dlatego, że kobieta, która pozowała **Ludwice Nitscho-**

wej do pomnika warszawskiej Syrenki to **Krystyna Krahełska** ps. „Danuta”. To ona właśnie jest autorką zarówno słów, jak i muzyki do piosenki „Hej, chłopcy, bagnet na broń”. Niestety, ta harcerka, poetka, etnografka i żołnierz Armii Krajowej (AK) zmarła podczas Powstania Warszawskiego (2 sierpnia 1944 r.). Dzień wcześniej została postrzelona, gdy ratowała rannego kolegę. Miała wtedy tylko 30 lat.

*Hej, chłopcy, bagnet na broń!
Długa droga, daleka, przed nami,
Mocne serca, a w ręku karabin,
Granaty w dłoniach i bagnet na broni.*

Konkursy na piosenki

W trudnych i tragicznych czasach wojennych piosenka i poezja miały ogromne znaczenie w podtrzymywaniu ducha polskiego narodu. W podziemnych organizacjach ogłaszane były konkursy np. na piosenki wojenne. Utwór **Krystyny Krahełskiej** – „Hej, chłopcy, bagnet na broń” to zwycięzca jednego z nich. Teksty i muzyka do piosenek tworzone były w różnych organizacjach, zarówno w szeregach Armii Krajowej, jak i Gwardii Ludowej, przekształconej w styczniu 1944 r. w Armię Ludową (organizacja zbrojna Polskiej Partii Robotniczej; nie podporządkowała się polskiemu rządowi na emigracji). Przykładem twórczości dla tej ostatniej był m.in. „Marsz Gwardii Ludowej”, do którego słowa napisała **Jadwiga Kacanowa**. Rozpoczyna się od słów: „My, ze spalonych wsi, my, z głodujących miast, za głód za krew, za lata łez, już zemsty nadszedł czas”...

Wierzby, serce, maki

Zbigniew Adrjański, autor „Złotej księgi pieśni polskich”, do najbardziej popularnych piosenek wojny i okupacji zalicza: „Rozszumiały się wierzby płaczące”, „Serce w plecaku” i „Czerwone maki”. Partyzanci śpiewali wtedy takie pieśni, jak: „Dziś do ciebie przyjść nie mogę”, „Deszcz, jesienny deszcz”, „Po partyzancie dziewczyna płacze”. W wojennej Warszawie muzykę do tekstów pisał m.in. **Witold Lutosławski** (ur. w Warszawie), który zarabiał grając w kawiarniach; koncertował w prywatnych domach; a także zbierał fundusze dla ukrywających się artystów, np. **Władysława Szpilmana**. W stolicy komponowali także: **Andrzej Panufnik**; **Bronisław Rutkowski**, organista (uczestnik Powstania Warszawskiego) oraz **Olgierd Straszynski** (w latach 1939-1945 dyrygent Tajnej Orkiestry Polskiego Radia). Ten ostatni związany był z radiostacją „Błyskawica” – stacją nadawczą Armii Krajowej, która nadawała podczas Powstania Warszawskiego. W tym gronie muzyków znalazł się również pianista **Jan Ekier** (w czasie okupacji grywał na koncertach konspiracyjnych) oraz **Jan Markowski** (żołnierz AK), który skomponował muzykę do takich powstańczych piosenek, jak: „Marsz Mokotowa”, „Sanitariuszka Małgorzata” czy „Mała dziewczynka z AK”.

Olga Gajda

Na bielańskich drogach nie ma wakacji

Liczne prace remontowe i budowlane, realizowane obecnie na Bielanach, pociągają za sobą konieczność wprowadzenia zmian w organizacji ruchu. Utrudnienia obejmują Trasę Armii Krajowej, ul. Marymoncką na odcinku od ul. Pułkowej do ul. Podleśnej, okolice metra Słodowiec oraz al. Reymonta na odcinku od skrzyżowania z ul. Żeromskiego do skrzyżowania z ul. Kasprowicza.

Utrudnienia na Trasie Armii Krajowej

Aktualnie, ze względu na roboty na Trasie AK, zamknięta jest północna jezdnia wiaduktu na ul. Słowackiego – ruch odbywa się jezdnią południową. Do 31 sierpnia nie będzie także możliwy przejazd północno-zachodnią jezdnią Trasy AK, od ul. Marymonckiej do ul. Gąbińskiej (utrzymany został dojazd do ul. Broniewskiego oraz wjazd na ul. Słowackiego poprzez przewiązkę). Utrudnienia czekają na kierowców również na ul. Gwiazdziej. Na odcinku pod wiaduktami Trasy AK wprowadzony został ruch wahadłowy, kierowany za pomocą sygnalizacji świetlnej. Proponowany objazd przebiega ulicami: Potocka – Mickiewicza – Klaudyny – Podleśna. Nie da się także wjechać z Wisłostrady na Trasę AK w kierunku Bielan.

Drogowcy na najbliższe dni zapowiadają kolejne utrudnienia. W nocy z 31 lipca na 1 sierpnia zamknięte zostało skrzyżowanie ul. Powązkowskiej z ul. Waldorfa.

W okresie od 3 do 31 sierpnia Trasa AK zamknięta będzie na odcinku od Ronda Ofiar Zbrodni Katyńskiej do zjazdu na Rondo Broniewskiego. Objazdy poprowadzone

Półtunnelowe ekrany akustyczne przy Trasie AK

zostaną ulicami Rudnickiego oraz Krasieńskiego.

Remont Trasy AK rozpoczął się 19 października. Celem robót jest przebudowa trasy do parametrów drogi ekspresowej S8. W ramach prac powstaną 33 nowe obiekty, zaś 27, w tym Most Grota-Roweckiego, zostanie wyremontowanych. Koszt robót wynosi 796,3 mln zł, a ich zakończenie przewidywane jest na październik 2015 r.

Budowa al. Reymonta

W związku z przebudową al. Reymonta zamknięta jest jezdnia od strony ul. Wólczyńskiej. Kierowcy jadący od strony ul. Kasprowicza nie mogą także skręcić w lewo z al. Reymonta w ul. Żeromskiego.

W ramach inwestycji zostanie m.in. zbudowany nowy, 1000-metrowy odcinek al. Reymonta oraz 100-metrowy odcinek ul. Lindego. Utworzone zostaną również ciągi piesze i rowerowe, powstaną nowe miejsca postojowe i zatoki autobusowe. Wymieniona zostanie infrastruktura techniczna, sygnalizacja świetlna oraz oznakowanie.

Celem inwestycji jest udrożnienie układu drogowego i wzrost płynności ruchu na ulicy. Koszt budowy wraz z dokumentacją wyniesie 15,8 mln zł, a zakończenie prac przewidywane jest na koniec bieżącego roku.

Budowa nowego kolektora ściekowego na ul. Marymonckiej

Prace remontowe trwają również na całej długości ul. Marymonckiej. Związane są z

budową kolektora ściekowego „Burakowski Bis”, który ma na celu usprawnienie zbierania ścieków z lewobrzeżnej Warszawy, zwiększenie bezpieczeństwa sieci kanalizacyjnej i ograniczenie liczby burzowych zrzutów ścieków do Wisły. Przede wszystkim jednak kolektor ma przejąć rolę umieszczonego równolegle Kolektora Burakowskiego, wybudowanego w 1961 r., a obecnie wymagającego prac konserwatorskich. Nowy kolektor „Burakowski Bis” ma mieć 3 km długości i 3 m średnicy. Budowa odbywa się metodą bezwykopową, czyli najmniej inwazyjną, a nawierzchnia po zakończeniu robót ma być odtworzona. Zwężenie ulicy spowodowane jest instalacją tzw. komór startowych i zamontowaniu właściwych maszyn drążących.

Prace remontowe na ul. Marymonckiej rozpoczęto pod koniec grudnia 2013 r. Pierwszy etap budowy przewidziano od Mostu Skłodowskiej-Curie do wysokości ul. Przy Agorze. Od tego czasu w kierunku Żoliborza kierowcy muszą przemieszczać się tylko jednym pasem ruchu w obu kierunkach, który stopniowo – w zależności od postępu prac – jest przesuwany na dalszy odcinek trasy. Największe utrudnienia trwają obecnie od Mostu Skłodowskiej-Curie do wysokości ul. Podczaszyńskiego. Koniec budowy przewidziany jest na 2015 r., a koszt inwestycji wyniesie 194 mln zł. Po zakończeniu budowy kolektora MPWiK odtworzy jezdnię ul. Marymonckiej.

Zmiany w organizacji ruchu w okolicach metra Słodowiec

W okolicach metra Słodowiec powstają dwa ronda: na skrzyżowaniu ulic Kasprowi-

cza i Sacharowa oraz na skrzyżowaniu ulic Żeromskiego i Sacharowa. Mają one na celu usprawnić komunikację i zapewnić większe bezpieczeństwo na drodze. Wraz z nimi budowane są nowe trasy rowerowe, miejsca postojowe dla rowerów i chodniki.

Plan przebudowy przewiduje likwidację fragmentu ul. Kasprowicza i przedłużenie ul. Sacharowa do ul. Marymonckiej.

Ul. Sacharowa na całej długości będzie miała dwie jezdnie po dwa pasy ruchu. Dobudowany fragment ul. Żeromskiego również będzie powiększony o dodatkową jezdnię. Prace remontowe rozpoczęły się 7 stycznia 2014 r., a ich koniec przewidziany jest na pierwszą połowę sierpnia br. Koszt inwestycji to 9 mln 835 tys. zł.

Remont ul. Schroegera i Przybyszewskiego

Trwa remont ul. Schroegera na odcinku od ul. Lisowskiej do ul. Szwarczewskiej. W zakresie prac jest wymiana chodników, oświetlenia ulicznego oraz urządzenie zieleni przyulicznej. Koszt remontu to 338 982,26 zł, a jego zakończenie przewidywane jest na 31 sierpnia 2014 r.

Rozpoczyna się także remont ul. Przybyszewskiego na odcinku do ul. Księgarzy do ul. Żeromskiego. W trakcie prac nastąpi wymiana chodników, oświetlenia ulicznego, nawierzchni jezdni oraz urządzenie zieleni przyulicznej. Koszt remontu to 1 033 979,55 zł, a jego zakończenie przewidywane jest na 12 listopada 2014 r.

Sylwia Brzezińska, Michał Nawrocki

Zmiana godzin pracy Terenowego Punktu Paszportowego Bielan

Od 1 sierpnia 2014 Punkt Paszportowy (w siedzibie Urzędu Dzielnicy przy ul. Żeromskiego 29) obsługuje klientów w następujących godzinach:

- poniedziałek: 10.00–17.30,
- wtorek–piątek: 8.00–15.30.

Numer infolinii paszportowej: 22 695 73 88 adres e-mail: ttp-bielany@mazowieckie.pl adres strony internetowej: www.mazowieckie.pl – zakładka paszporty – gdzie można znaleźć całkowitą informację dotyczącą wymaganych dokumentów, wykazy punktów paszportowych na terenie Warszawy i województwa mazowieckiego wraz z godzinami przyjęć.

OGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. z 2014 r. Dz. U. Nr 518 ze zm.) Burmistrz Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy zawiadamia, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Dzielnicy Bielany, przy ul. Żeromskiego 29 w Warszawie został wywieszony w dniu 7.07.2014 r. na okres 6 tygodni wykaz nr 2/2014 lokali użytkowych przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu, dot. lokalu przy ul. Kasprowicza 58.

Treść wykazu dostępna jest w formie elektronicznej na stronie internetowej www.bielany.waw.pl

Prace przy budowie al. Reymonta

Ogłoszenie

2014 r. o godz. 12:00 w siedzibie Biura Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy przy pl. S. Starynkiewicza 7/9, sala 210, II piętro.

Dodatkowe informacje o nieruchomości będącej przedmiotem przetargu można uzyskać w Dziale Zbywania Nieruchomości m.st. Warszawy w Wydziale Obrotu Nieruchomościami m.st. Warszawy Biura Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy przy pl. S. Starynkiewicza 7/9 od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00, pok. nr 112, I piętro, tel. (0-22) 443 21 71, a ponadto z aktualną ofertą przetargową nieruchomości miasta stołecznego Warszawy, można zapoznać się na stronie internetowej www.um.warszawa.pl, w serwisie „Nieruchomości miejskie”.

http://bip.warszawa.pl/Menu_predmioto-

we/ogloszenia/nieruchomosci/GK/Bielany_Ogloszenie_przetargu_ustnego_neograniczonego_na_sprzedaz_nieruchomosci_gruntowej_zabudowan.htm

http://www.smapa.um.warszawa.pl/mapa-App1/mapa?service=s_nieruchomosci-&L=p1&X=7497621.429488705&Y=5793634.509441854&S=11&O=0&komunikat=off

Plac zabaw na AWF

Budowa Placu Zabaw na terenie Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie przy ul. Marymonckiej 34, planowana jest na październik br. Obecnie trwa procedura przetargowa.

Z atrakcji Placu Zabaw będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy Bielany, a także całej Warszawy, gdyż plac ten, mimo iż znajduje się na terenie AWF, ma pełnić funkcje rekreacyjne z przewagą rekreacji czynnej, jako teren publiczny ogólnie dostępny.

Na obszarze o pow. 1,5 tys. m² znajdują się trampoliny i huśtawki, serpentyna – urządzenie wielofunkcyjne, trampolina okrągła, bujaki tuba, linarium obrotowe, karuzela stojąca, karuzela wirująca, równoważnia linowa, piłka na linie, itp.

Szacunkowy koszt inwestycji to kwota ok. 1 mln zł. Ukończenie budowy powinno nastąpić w 2015 r. Teren pod Plac Zabaw oddała Akademia Wychowania Fizycznego Uczelnia wykona również ogrodzenie wokół tego obszaru. Urząd Dzielnicy Bielany dokończył już dokumentację projektową, a następnie zainstaluje urządzenia zabawowe i rekreacyjne. Wykona także bezpieczne nawierzchnie wylewane. Po zrealizowaniu inwestycji AWF zobowiązał się do utrzymania i konserwacji Placu Zabaw.

Mamy nadzieję, że wspólny projekt Urzędu i Uczelni sprawi mieszkańcom wiele satysfakcji.

Redakcja

Wakacyjne warsztaty recyklingowe

Urząd Dzielnicy Bielany i Fundacja Przystanek Twórczość zapraszają dzieci i rodziców na bezpłatne warsztaty i zabawy artrecyklingowe z przygodą w tle! Niezwykłą wyprawę piracką pt. „Ekopiraci” planujemy w sobotę 9 sierpnia na placu zabaw przy ul. Starej Baśni 3/5: godz. 11.00-12.30 – dzieci w wieku 3-5 lat oraz godz. 13.00-14.30 – dzieci w wieku 6-12 lat. W programie opowieści pirackie; tworzenie pirackiej czapki, lunety i flagi...

W sobotę 30 sierpnia zapraszamy na plac zabaw przy ul. Przytyk 3/5. Tym razem tematem przewodnim warsztatów i zabaw będzie wyprawa w Kosmos. Rozwiążemy zagadkę, dlaczego samoloty, odrzutowce i rakiety latają. Dzieci wcielą się w rolę inżynierów-konstruktorów i z najprostszymi materiałami, dostępnymi w każdym domu, zbudują modele odrzutowców, papierowe rakiety latające na zadziwiające odległości.

Poza tym będą opowieści o Kosmicznym Turlututu, rysowanie mapy Kosmosu, gra na kosmicznych rurach i zabawy z aerodynamiką. Zapraszamy w godz. 11.00-12.30 – dzieci w wieku 3-5 lat oraz 13.00-14.30 – dzieci w wieku 6-12 lat.

Więcej informacji: www.tworcosc.org.pl, www.bielany.waw.pl; e-mail: kontakt@tworcosc.org.pl.

PJE, WOŚ

Zapraszamy dzieci i rodziców na wyprawę piracką „EKOPIRACI”

- warsztaty i zabawy artrecyklingowe z przygodą -
- opowieści pirackie, zdobywanie sprawności i wspólne tworzenie statku pirackiego

Gdzie?
Bielany, plac zabaw, ul. Starej Baśni 3/5

Kiedy?
9 SIERPNIA 2014 r. /SOBOTA/
godz. 11.00 – 12.30 /dzieci w wieku 3 – 5 lat
godz. 13.00 – 14.30 /dzieci w wieku 6 – 12 lat

Wstęp wolny!

Organizator: Urząd Dzielnicy Bielany m. st. Warszawy
Pomysł i realizacja: Fundacja Przystanek Twórczość

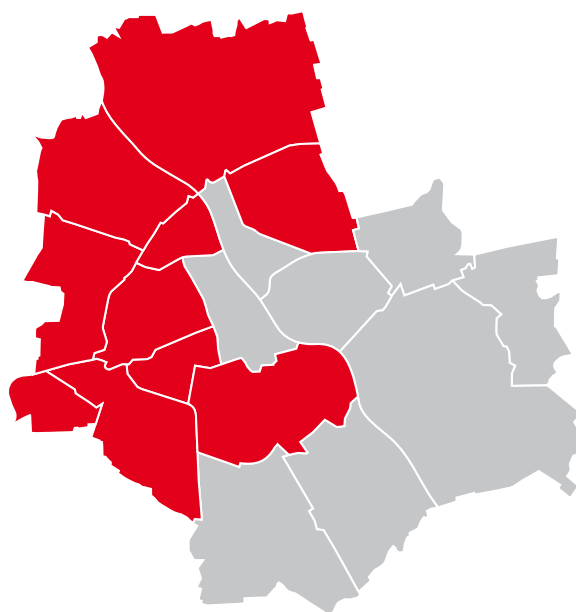
www.tworcosc.org.pl www.bielany.waw.pl

INFORMACJA URZĘDU M.ST. WARSZAWY O NOWYM SYSTEMIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Od 1 sierpnia 2014 r. nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi będzie obowiązywał w kolejnych 10 dzielnicach:

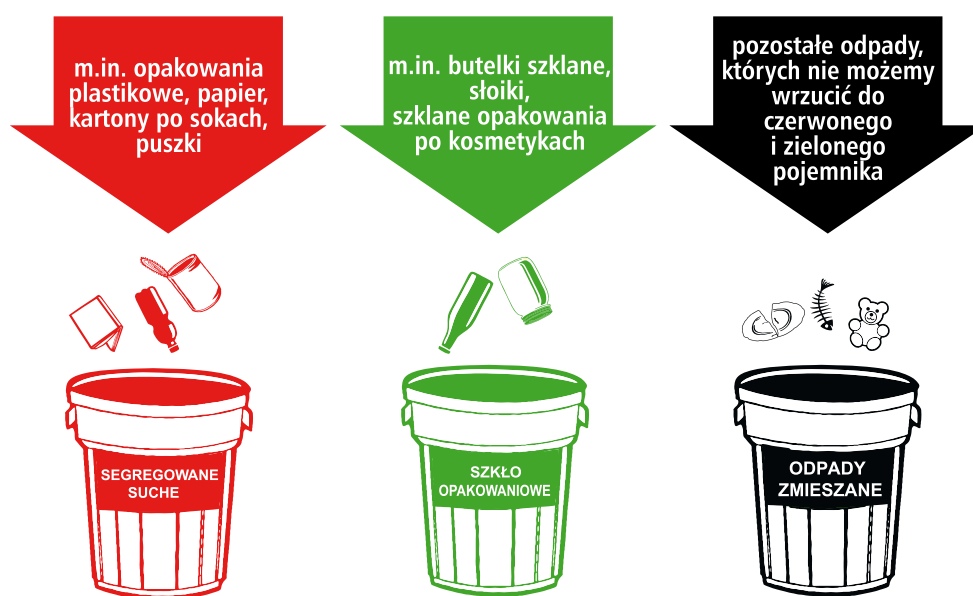
- Bemowo
- Białołęka
- Bielany
- Mokotów
- Ochota
- Targówek
- Ursus
- Włochy
- Wola
- Żoliborz

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pozostaje bez zmian.

Właścicieli, zarządcy nieruchomości – nie musisz składać nowych deklaracji, wypowiadać ani zawierać nowych umów.

Od 1 sierpnia 2014 r. już we wszystkich 18 dzielnicach będą obowiązywały nowe zasady segregowania odpadów.

Więcej informacji: www.czysta.um.warszawa.pl

Warszawa
115

Wakacje z pierwszą pomocą

Woda, góry, lasy śmiech i zabawa to znaki wakacji. Dwa miesiące wypoczynku dla dzieci i młodzieży, często z dala od rodzinnego domu. Dla studentów jest to chwila wytchnienia od zajęć na uczelni i najczęściej okazją do powiększenia swojego budżetu. Dobra pogoda i możliwość poznania nowych miejsc sprzyja zdobywaniu nowych wakacyjnych wrażeń.

Jak się zachować gdy będziemy świadkami lub uczestnikami wypadku?

Pamiętaj o bezpieczeństwie własnym (rękawiczki, kamizelka odbłaskowa, trójkąt ostrzegawczy). Jeżeli masz taką możliwość jako kierowca lub pasażer, włącz światła awaryjne!

Pomoże to dostrzec innym już z daleka, że coś się dzieje w tym miejscu. To też pomoc dla Ciebie.

Pokaz pierwszej pomocy

Oceń miejsce zdarzenia – czy jest bezpiecznie i jakie są zagrożenia? Pamiętajmy, że pomaganie innym to przede wszystkim gra zespołowa.

Jeżeli miejsce jest już bezpieczne, spróbuj przeprowadzić wstępną ocenę stanu. Jedno ranne dziecko po wypadku rowerowym to nie to samo co np. ekipa budowlana, która nie daje oznak życia. Jeżeli na miejscu widzisz płomienie albo czujesz zapach ulatniającego się gazu – dzwoń po pomoc na numer alarmowy. Dzięki temu zapewnisz wsparcie dla siebie i innych!

Oceń liczbę i stan poszkodowanych. Sprawdź czy jest z nimi kontakt oraz czy poszkodowany oddycha. Jeżeli poszkodowany uskarża się na trudności w oddychaniu i ból w klatce piersiowej – to może być oznaką np. zawału mięśnia sercowego. Poproś konkretną osobę do pomocy, aby przyniosła defibrylator udostępniony np. przez hipermarket. Działaj stanowczo, ale spokojnie.

Może się zdarzyć, że na miejscu nie będziesz miał dostępu do materiałów opatrunkowych.

Poproś o pomoc kierowcę autobusu lub policjanta, którzy będą już na miejscu.

Niekiedy wystarczy czysta gaza z pobliskiej apteki lub bandaż z apteczki samochodowej, aby zabezpieczyć osobę poszkodowaną. Jeżeli udzielasz pomocy w trakcie wycieczki lub wypadku samochodowego, użyj koca termicznego do okrycia poszkodowanych. To naprawdę pomaga!

W zdrowym ciele zdrowy duch. W czasie akcji ratunkowej pamiętaj, aby jasno i wyraźnie rozmawiać z osobami obecnymi na miejscu zdarzenia. Zdecydowany ton głosu pomoże sprawić, by potrzebny nam sprzęt (gaśnica, defibrylator AED, apteczka samochodowa) znalazł się na miejscu we właściwym czasie. Pamiętaj, że wiele zależy od Twojego spokojnego podejścia do sytuacji. Stanowczość pomaga opanować emocje, które się rodzą w czasie akcji.

Z pewnością przyjazna rozmowa z rannym dzieckiem czy roztrzęsioną rodziną po wypadku, pomoże złagodzić chwilowe cierpienie fizyczne i psychiczne. Rozmowa rodzi uśmiech.

Prawdziwa zmiana sytuacji na miejscu zdarzenia może zależeć od konkretnych umiejętności posiadanych przez każdego z nas. Warto je szkolić, nie tylko w trakcie wakacji.

Jeżeli czujesz chęć pomagania innym – wstąp do Polskiego Czerwonego Krzyża!

Marcin Rudnicki
Lek. Wojciech Borkowski

„Lato w mieście” na Bielanach

Od 30 czerwca trwa w Warszawie akcja „Lato w mieście”. Program zajęć obejmuje 426 różnych aktywności, w tym edukacyjnych, sportowych i kulturalnych. Na Bielanach dzieci uczestniczyć mogą w warsztatach organizowanych przez Młodzieżowe Domy Kultury, Biblioteki, Szkoły, a także przez Mediatekę i Centra Rekreacyjno-Sportowe. „Lato w mieście” zakończy się 29 sierpnia.

Do 8 sierpnia na terenie Dzielnicy funkcjonują trzy wakacyjne placówki edukacyjne - Szkoły Podstawowe Nr 293, 52, 56. Od 11 sierpnia czynne będą Szkoły Nr 80, 133, 209. Zajęcia edukacyjne i plastyczne odbywają się przede wszystkim w placówkach specjalistycznych (m.in. w Bielańskim Centrum Edukacji Kulturalnej, czy Młodzieżowych Domach Kultury). Do dyspozycji dzieci pozostają także obiekty sportowe Centrum Rekreacyjno-Sportowego m.st. Warszawy dla dzielnicy Bielany, w tym pływalnie na ul. Conrada i Lindego oraz hale sportowe i boiska.

Pokaz w mobilnym planetarium

Ciekawą ofertę przygotowała Mediateka Start-Meta, znajdująca się przy ulicy Szegedyńskiej 13 a. Prowadzone są tam m.in. takie warsztaty jak: „Żywiolowa Mediateka” (budowanie z klocków Lego), „Mediateczna Gra w żywiol” (codziennie od 12:30 do 14:00 gra w gry planszowe, gry wykonane samo-

dzielnie przez uczestników, gry na konsole Wii i Xbox). W planie zajęć znajduje się również „Żywiolowe MultiCentrum MultiArt” gdzie dzieci uczą się edycji zdjęć oraz poznają program graficzny Art Rage, karaoke pod nazwą „Piejo kury piejo” i projekcja filmów pod tytułem „Bielańska Akademia Filmowa”. Codziennie w godzinach od 16:00 do 18:30 przewidziane są również zajęcia dla dzieci, które nie uczestniczą bezpośrednio ze swoją szkołą w akcji.

Zajęcia w Mediatece

Kolejną ciekawą propozycją dla bielańskich uczniów są warsztaty plastyczne, odbywające się w Bibliotece Publicznej im. Stanisława Staszica na ul. Duracza 19. W ramach zajęć dzieci nauczyć się mogą składania origami, czy też uczestniczyć w pokazach „Kina za rogiem”. Zajęcia odbywają się regularnie, także poza akcją „Lato w mieście”.

Interesujące zajęcia odbyły się również w Szkole Podstawowej Nr 187. Projekt „Tyle słońca w całym mieście”, zorganizowany został przez Fundację Edukacji Astronomicznej. Zajęcia poświęcone tematyce Słońca podzielone były na trzy części. Podczas części warsztatowej dzieci tworzyły własne przyrządy do bezpiecznej obserwacji naszej gwiazdy. Druga część polegała na stworzeniu „żywego” Układu Słonecznego. Na koniec dzieci uczestniczyły w pokazie w mobilnym planetarium. Zajęcia miały uczyć poprzez zabawę i zachęcać do zainteresowania się astronomią.

Aktualna oferta akcji „Lato w mieście” dostępna jest na stronie www.bielany.waw.pl. Gorąco zapraszamy.

Sylvia Brzezińska, Michał Nawrocki

Czy urlop jest nam potrzebny?

Lato w pełni, a sezon urlopowy to coś, na co wszyscy czekają. W całorocznym rytmie pracy odpoczynek jest niezbędny zarówno dla ciała, jak i ducha. Jest niezwykle ważną częścią naszego życia. Wyczekujemy końca dnia lub początku weekendu, kiedy to będziemy mogli się zatrzymać, zwolnić kroku i poświęcić czas na „naładowanie akumulatorów”. Podobnie jest z corocznym urlopem letnim. Musimy odpoczywać, aby czuć się dobrze.

Nasze ciało jest tak zaprogramowane, że nie może prawidłowo funkcjonować bez wystarczająco długich okresów odpoczynku. Badania przeprowadzone w Kalifornii przez doktorów Breslow i Enstrom potwierdziły, iż właściwe nawyki związane z odpoczynkiem zwiększają długość życia i jego

jakość. Odpoczynek poprawia naszą wydajność fizyczną i umysłową.

Czemu zatem powinien służyć urlop? Czy to musi być czas odpoczynku przez tak zwane „nic nierobienie”? Jedni z nas poczuć się w pełni zrelaksowani po spędzeniu pół dnia długo śpiąc, a drugiej połowy dnia na kanapie przed telewizorem. Niektórzy wolą odpoczywać aktywnie, jeżdżąc na rowerze czy spacerując po lesie. Zatem dobry wypoczynek nie polega na nierobieniu niczego, lecz zmianie dotychczasowego zajęcia. Jeśli nasza codzienna praca wymaga spędzenia kilku godzin przed komputerem, z radością w czasie wolnym zajmiemy się pracą w ogródku lub działce. Urlop przecież, nawet nie wyjeżdżając z miasta, można spędzić twórczo, tak aby skorzystała na tym cała

rodzina. Można wspólnie zaplanować odnowienie ogródka, sadzenie kwiatów czy warzyw. Pielęgnując ogródek pamiętajmy o dorocznym Konkursie „Warszawa w kwiatkach i zieleni” powstały z inicjatywy Prezydenta m.st. Warszawy **Stefana Starzyńskiego**, który widział Warszawę ukwieconą. W tym roku zorganizowany został po raz 31, na zgłoszenia już za późno, lecz nadal można uczestniczyć w spotkaniach i warsztatach, do czego Państwa zachęcam.

Efektywny odpoczynek zapewni nam odciążenie od codzienności, ale zbytnio nie rozleniwi. Wyjeżdżając na urlop pozwólmy umysłowi odpocząć, znajdziemy czas na refleksję. Różne finansowe możliwości wielu z nas wpływają także na jakość i uwarunkowania naszego wypoczynku. Zawsze

liczy się przede wszystkim mądre zagospodarowanie wolnego czasu, a to wymaga pomysłu i troski z naszej strony. Wakacje sprzyjają spotkaniom rodzinnym. Rodzice mogą więcej czasu spędzić z dziećmi, dalszą rodziną i znajomymi. Spotkaniom w gronie przyjaciół często towarzyszy zapach pieczonych kiełbasek. Grilla możemy rozpałcić również w wielu stołecznych parkach m.in. w parku Skaryszewskim, parku Praskim czy również w Lesie Młocińskim.

Jak mawiał **Tadeusz Kotarbiński** „Nie ma złej pogody, jest tylko nieodpowiedni ubiór”. Zatem, niezależnie od warunków pogodowych, życzę Państwu udanych wakacji i urlopu.

Joanna Fabisiak
Posel na Sejm RP

Gdzie im tak będzie jak tu?

Dobiegające końca dwa turnusy siedemnastego już seniorskiego lata w mieście, były dla uczestników niezapomnianą przygodą. Tegoroczny koordynator – zespół Ośrodka Wsparcia dla Seniorów nr 2 – solidnie się postarał, by czasowo nie zabrakło wrażeń. Już na imprezie inauguracyjnej koncertowała Kapela Czerniakowska!

Dzień w dzień gimnastyka poranna, a potem jeszcze dwie: rekreacyjna i Tai Chi. Po takim rozruchu ubywa lat, więc urządzano wycieczki rowerowe, grano w ping-pong i badminton, tańczono przy muzyce pana Bogusława, który również okazał się atrakcją sezonów, pół życia bowiem spędził koncertując na statkach, promach, w kurortach – zwiedzając świat. Tańce na siedząco z chustą Klanzy też cieszyły się powodzeniem.

Od 9.00 do 17.00 czasu sporo, więc starczyło go na różne zajęcia usprawniające, jak warsztaty tworzenia biżuterii, treningi pamięci, fotografowanie, konkursy z nagrodami na koniec sezonu, a nawet na wakacyjny kurs angielskiego. Podobaly się prelekcje edukacyjne: o dziejach Zamku Królewskiego, o Japonii, o grzybach jadalnych i trujących albo o gadach z ekspozycją żywych węży włącznie. Przyjechali nawet studenci ze Szkoły Głównej Służby Pożarniczej z pokazem strażackim udzielania pierwszej pomocy.

Organizatorzy seniorskiego lata to Urząd Dzielnicy Bielany, Ośrodek Pomocy Społecznej, Towarzystwo Krzewienie Kultury Fizycznej „Chomiczówka” i Akademia Wychowania Fizycznego, na terenie której bielańscy seniorzy wypoczywali – na każdym turnusie było po około 100 osób. Opiekowało się nimi osiem osób z OWDS nr 2, z kierowniczką **Anną Leszczyńską-Sudą** włącznie, które –

Zajęcia ruchowe na wczasach

trzeba to podkreślić – dwoiły się i troiły. Podopieczni też chętnie pomagali, ale kto nie pracuje w środowisku osób starszych, ten nie zdaje sobie sprawy, jakiej czujności wymaga taka praca. Wiadomo na przykład, że seniorzy pochłonięci zajęciami zapominają o picciu, a w upalny dzień organizm w tym wieku musi przyjmować dużo płynów, żeby się nie odwodnił. Krążono więc po pawilonie i po plenerze z gąsiorami picia.

Przez minione dwa lata nie było seniorskich wczasów na Bielanych, ale wczasowicze, gorąco dziękując organizatorom za ich wznowienie, niezachwianie wierzą, że za rok znów się tu spotkają, bo – jak powiedziała pani Maria, a ludzie gorliwie przytakiwali – „Gdzie nam będzie tak dobrze jak tu?!”

A w klubach wakacje

Większość bielańskich klubów seniora w okresie wakacyjnym jest nieczynna, bywalcy zaczynają się znów spotykać od września. Ale przed sezonem ogórkowym urządzano przywitania lata i dotarliśmy na dwie takie imprezy: w Klubie „Bratek” i w Klubie „Uśmiech”.

W „Bratku”, czyli u Zbyszka Doleckiego – prezesa Żoliborskiego Zespołu Społeczno-Charytatywnego – było jak zwykle urokliwie, bo niepowtarzalny jest klimat tej

piwnicy w domu Krystyny Sienkiewicz, pełnej bibelotów, obrazów, przeróżnych a ślicznych staroci. Seniorzy z „Bratka” serdecznie dziękują sponsorom: WSS „Społem” Żoliborz, cukierni „Bon-Bon”, cukierni „Józef i Syn Ziółek”, sklepom „Trio” i „Hetman”, firmie „Putka” oraz Uli Bogowicz.

W „Uśmiechu” witaliśmy lato dzięki „sponsoringowi” dyrektora BOK **Jarosława Bobina**, który wspiera działalność swoich seniorów nie tylko z urzędu, ale i z wielkiej dla nich życzliwości i serca wrażliwego na dolę nestora, który bez klubu, czyli możliwości życia wśród ludzi stałby się szybko zgrzybiałym staruszkim. Za życzliwość, serce i „sponsoring” seniorzy z „Uśmiechu” są Mu wdzięczni z całej duszy.

Do tańca grał nasz niezrównany **Mariusz Krakowski**, a że Władzia S. niedawno obchodziła imieniny, przewodnicząca **Jadwiga Królak** uroczystie wręczyła Jej bombonierkę, kwiaty i laurkę: „Długoletniej członkini Klubu serdeczne życzenia imieninowe”. Oj, była solenizantka wzruszona!

Irma Wieczorkowska-Bednarek

Oferta wakacyjna dla seniorów w OWDS Nr 1

Wszystkich bielańskich seniorów zainteresowanych aktywnym spędzeniem czasu w okresie letnim zapraszamy do zapoznania się z propozycjami przygotowanymi na miesiące: sierpień i wrzesień br. przez Ośrodek Wsparcia dla Seniorów Nr 1 mieszczący się przy al. Zjednoczenia 13.

W bogatej i różnorodnej ofercie zajęć wakacyjnych, każdy senior z Bielani, pozostający na wakacje w stolicy, znajdzie coś odpowiedniego dla siebie. Osoby ciekawe atrakcji warszawskich Ośrodek zaprasza na wycieczki warszawianistyczne. We wtorkowe przedpołudnie w planie przewidziano zwiedzanie m.in. Zamku Królewskiego i Arkad Kubickiego, Ogrodu Zoologicznego i Muzeum Zoologii PAN, w tym obserwację ornitologicznego obrączkowania ptaków oraz wypoczynek w teźni solankowej w Konstancinie Jeziornej. Dla lubiących kontakt z obcymi językami w poniedziałki, w godz. 14.30–16.00 odbywać się będą letnie konwersacje w języku angielskim. W środy, w godz. 14.00–16.00 Ośrodek przygotował warsztaty plastyczne i rękodzielnicze m.in.: zdobienia szkła – lampiony, wykonywanie pod okiem instruktorek bransoletek z makramy, które każdy z uczestników będzie miał okazję zabrać ze sobą jako wakacyjną pamiątkę. W planie zajęć znajdzie się również wiązanie wianków z polnych kwiatów, gdzie za najlepszy projekt przewidziana jest nagroda „Najpiękniejszy wianek tego lata”. W ramach letnich warsztatów filmowych zainteresowani mają za zadanie nakręcić krótki film z wakacji telefonem komórkowym, a po zmontowaniu zgrupowanego materiału filmowego przez pracownika Ośrodka przewidziana jest wspólna projekcja pt. „Film z wakacji”.

Wszystkich chętnych zapraszamy również na warsztaty psychoedukacyjne „Stres, jak sobie z nim radzić?” w dniach 14 i 28 sierpnia w godz. 14.30–16.00. Na nich uczestnicy oswoją stres i nauczą się, jak konstruktywnie sobie z nim radzić. W ofercie zajęć wakacyjnych Ośrodka Wsparcia dla Seniorów Nr 1 przewidziano również ciekawe i praktyczne prelekcje oraz wykłady, w tym naukę udzielania pierwszej pomocy dla osób starszych. Raz w miesiącu odbędą się także tematyczne koncerty, już 13 sierpnia zapraszamy na koncert pt. „Wojsko, wojsko” oraz zabawy taneczne z DJ i konkursami.

Do końca września zapraszamy do wzięcia udziału w spacerach nordic walking i zajęciach komputerowych, a także do wyjścia do kina na film pt. „Powstanie Warszawskie” z okazji 70 rocznicy wybuchu Powstania. Szczegółowe informacje na temat poszczególnych propozycji z oferty wakacyjnej naszego Ośrodka można uzyskać pod numerem telefonu: 22 864 27 55 lub bezpośrednio w placówce przy al. Zjednoczenia 13. Zapraszamy wszystkich seniorów do letnich, wspólnych aktywności i zabaw.

**Grażyna Parkot
Katarzyna Mazuruk**

Fundusze unijne na lata 2014-2020 dla mieszkańców Żoliborza i Bielani

Informujemy, że 14 sierpnia 2014 r. w godz. 17.30 do 18.30 w siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Warszawy Oddział Żoliborz-

Bielań, ul. Marii Kazimiery 20 lok. 2, odbędzie się dyżur eksperta ds. pozyskiwania funduszy unijnych w nowej perspektywie finansowej UE 2014-2020. Zapraszamy mieszkańców Żoliborza i Bielani – przedsiębiorców, osoby pragnące rozpocząć działalność gospodarczą, osoby bezrobotne, organizacje pozarządowe – na bezpłatne konsultacje i doradztwo.

Dyżury eksperta odbywać się będą w każdy drugi czwartek miesiąca w godz. 17.30-18.30 w siedzibie TPW Oddział Żoliborz-Bielany.

TPW Oddział Żoliborz-Bielany

ubezpieczenia - kredyt - leasing
zapraszamy wt-pt w godzinach 10-19
w pn i sb - umówione spotkania
ul. Schroegera 74, Warszawa

tel. 22 639 94 80

www.geminifinance.pl

Zaproszenie na Złote Gody

Wzorem lat ubiegłych burmistrz dzielnicy Bielany **Rafał Miastowski** zaprasza Czcigodnych Jubilatów – mieszkańców Dzielnicy Bielany obchodzących w bieżącym roku pięćdziesiątą rocznicę ślubu, do udziału w uroczystości Jubileuszu Długoletniego Pożycia Małżeńskiego „Złote Gody”.

Deklaracje uczestnictwa w uroczystości przyjmowane będą do 5 września 2014 r. w Wydziale Spraw Społecznych i Zdrowia dla Dzielnicy Bielany, ul. Żeromskiego 29, pok. 111-113 w godzinach pracy urzędu tj. od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00.

Przy zgłoszeniu należy okazać: dowody osobiste małżonków oraz dokument poświadczający zawarcie związku małżeńskiego.

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy Wydziału, pok. 111-113 lub telefonicznie pod nr. 22 37 33 111-113.

WSZ

Okręg nr I

Osiedla: Marymont, Ruda, Stare Bielany (granica biegnie po granicy Dzielnicy Żoliborz, krawędzią Trasy AK, ul. Marymoncka, ul. Żeromskiego, ul. Przybyszewskiego, ul. Skalbmierską, ul. Grodeckiego ul. Oczapowskiego, ul. Kasprowicza, ul. Lindego, ul. Marymoncka, ul. Prozy, ul. Wybrzeże Gdynskie, do rzeki Wisły – granica z Dzielnicą Białołęka do Mostu Grota-Roweckiego)

1. **Teresa Renata Banasiak – PO**, Siedziba Klubu Kultury „Barka”, ul. Klaudyny 18a, g. 18.00-19.00 – **7 sierpnia**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, g. 18.00-19.00 – **27 sierpnia**.
2. **Ewa Maniszewska – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany I p., pok. 179 ul. Żeromskiego 29, g. 17.30-19.00 – **27 sierpnia**.
3. **Ryszard Podczaski – PiS**, siedziba PiS, ul. Kasprowicza 15, g. 17.00-18.00 – **12 sierpnia**.
4. **Małgorzata Poręba – PO, Wiceprzewodnicząca Rady**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 508 ul. Żeromskiego 29, g. 14.00-17.00 – w ramach dyżuru Wiceprzewodniczącej Rady w **drugi poniedziałek miesiąca. Zapisy w Sekretariacie Rady**.
5. **Jan Zaniewski – PiS**, siedziba PiS, ul. Kasprowicza 15, g. 17.00-18.00 – **14, 28 sierpnia**.

Okręg nr II

Osiedla: Piaski, Olszyna (granica biegnie ul. Żeromskiego, ul. Marymoncką do granicy z Dzielnicą Żoliborz, dalej krawędzią Trasy AK do granicy z Dzielnicą Bemowo, ul. Rudnickiego, ul. Kochanowskiego, ul. Galla Anonima, ul. Broniewskiego, ul. Reymonta, do ul. Żeromskiego – Wólczyńska)

1. **Magdalena Lerczak – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10, g. 18.00-19.00 – **5 sierpnia**.
2. **Maria Mossakowska – SLD, Wiceprzewodnicząca Rady**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 508 ul. Żeromskiego 29, g. 15.30-17.00 – w ramach dyżuru Wiceprzewodniczącej Rady w **trzeci poniedziałek miesiąca. Zapisy w Sekretariacie Rady**.
3. **Ilona Soja-Kozłowska – Przewodnicząca Klubu PO**, Urząd Dzielnicy Bielany I p., pok. 179 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10 g. 16.30-17.30
4. **Szczepan Szczepański – PiS**, Przychodnia Medycyny Rodzinnej, ul. Marymoncka 34, g. 13.00-14.00 – **5 sierpnia**.
5. **Ryszard Zakrzewski – PiS**, Urząd Dzielnicy Bielany I p., pok. 179, ul. Żeromskiego 29, g. 18.00-19.00 oraz siedziba PiS, ul. Kasprowicza 15, g. 18.00-19.00

Okręg nr III

Osiedla: Piaski, Chomiczówka (od skrzyżowania ul. Wólczyńskiej – Conrada i Sokratesa granica biegnie ul. Wólczyńska, ul. Reymonta, ul. Broniewskiego, ul. Galla Anonima, ul. Kochanowskiego, ul. Rudnickiego, po granicy Dzielnicy Bemowo, ul. Kwitnącą, ul. Conrada do ul. Wólczyńskiej)

1. **Maciej Chmielewski – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10
2. **Waldemar Maciejewski – SLD**, Klub Mieszkańców Chomiczówka, ul. Pabla Nerudy 1, I p., g. 17.00-18.00 – **5 sierpnia**.
3. **Elżbieta Neska – PO**, Zespół Szkół Nr 124, ul. Conrada 6, g. 18.00-19.00
4. **Sławomir Umiński – PiS**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, g. 17.30-18.30
5. **Jarosław Wąsik – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, g. 17.10-18.10 – **27 sierpnia**.

Okręg nr IV

Osiedla: Wrzeciono, Młocin (od styku granic Łomianki, Dzielnicy Białołęka, Dzielnicy Bielany środkiem rzeki Wisły po granicy Dzielnicy Białołęka do ul. Wybrzeże Gdynskie, dalej ul. Prozy, ul. Marymoncką, ul. Lindego, ul. Kasprowicza do bramy Huty, dalej ul. Pstrowskiego, ul. Encyklopedyczną, ul. Improwizacji i dalej między Osiedlem Młociny a granicą Huty do ul. Wóycickiego, ul. Dziekanowską, dalej duktem leśnym do ul. Trenów, wzdłuż lasu, po granicy z Gminą Izabelin do granicy: Łomianki, Białołęka i Bielany)

1. **Anna Czarnecka – SLD e-mail: ancho@wp.pl**, Siedziba SLD, ul. Żeromskiego 14, g. 16.30-17.30 – **27 sierpnia**.
1. **Ilona Popławska – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany I p., pok. 179 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10, g. 16.30-17.30
3. **Michał Sikorski**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, g. 16.30-18.00, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10 – **5 sierpnia**.
4. **Michał Świdorski – PiS**, siedziba PiS, ul. Kasprowicza 15, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10, g. 15.40-16.20 – **6 sierpnia**.
5. **Maciej Więckowski – Przewodniczący Klubu PiS**, Urząd Dzielnicy Bielany I p., pok. 179, ul. Żeromskiego 29, g. 19.00-20.00 – **11 sierpnia**.

Okręg nr V

Osiedla: Wawrzyszew, Radiowo, Wólka Węglowa, Placówka (granica biegnie od granicy Gminy Izabelin i Dzielnicy Bielany do ul. Trenów i dalej duktem leśnym, ul. Dziekanowską, między osiedlem Młociny a granicą Huty, ul. Improwizacji i Encyklopedyczną do ul. Pstrowskiego do bramy Huty, dalej ul. Kasprowicza, ul. Oczapowskiego, ul. Grodeckiego, ul. Skalbmierską, ul. Przybyszewskiego, ul. Żeromskiego, ul. Wólczyńską, ul. Conrada, ul. Kwitnącą, po granicy Dzielnicy Bemowo, do ul. Estrady, po granicy Stare Babice i dalej po granicy z Gminą Izabelin do styku z Okręgiem IV)

1. **Robert Kropacz**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10, g. 18.00-19.00 – **5, 19 sierpnia**.
2. **Joanna Radziejewska – PO**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 513 ul. Żeromskiego 29, po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Rady, tel. 22 373 35 10
3. **Halina Szerszeń – Przewodnicząca Klubu SLD**, tel. 600 741 540, Klub Mieszkańców WSM „Chomiczówka”, ul. Pabla Nerudy 1, I p., g. 17.00-18.00 – **5 sierpnia**.
4. **Łukasz Jan Świdorski – PiS, Wiceprzewodniczący Rady**, Bielański Ośrodek Kultury, ul. Goldoniego 1, g. 16.00-16.45 – **6 sierpnia** oraz Filia Bielańskiego Ośrodka Kultury, ul. Estrady 112, g. 17.15-18.00 – **6 sierpnia**.
5. **Robert Wróbel – PO, Przewodniczący Rady**, Urząd Dzielnicy Bielany V p., pok. 509, ul. Żeromskiego 29, g. 16.00-17.00 – w ramach dyżuru Przewodniczącego Rady w **pierwszy poniedziałek miesiąca. Zapisy w Sekretariacie Rady**.

Nowoczesne rozwiązanie krajobrazowe z niespotykaną małą architekturą, urządzenia zabawowe dla dzieci w różnym wieku; przepiękne łąki kwietne i domki dla owadów pożytecznych. To wszystko w niedzielę 29 czerwca br. zostało zaprezentowane mieszkańcom Bielany podczas uroczystego otwarcia i edukacyjnego pikniku ekologicznego z owadami w roli głównej.

Uroczystego otwarcia skweru dokonali: **Grzegorz Pietruczuk** – zastępca burmistrza Dzielnicy Bielany, **Edward Młynarczyk** – prezes Warszawskiej Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej „Chomiczówka” oraz **Kazimierz Parzych** – prezes firmy AG-Complex, wykonawca skweru.

Warsztaty plastyczne zorganizowane przez „Zaczarowany ogród”

Nowy skwer przy ul. Bogusławskiego – otwarty

Kinga Zinowicz-Cieplik, autorka projektu skweru, opowiedziała o idei eko-skwerów oraz niezwykle ważnym i istotnym elemencie w dbaniu o lokalne środowisko naturalne, jakim jest stawianie w miastach domków dla owadów.

Owady to najliczniejsza grupa zwierząt występująca na Ziemi. Warunki panujące w miastach nie sprzyjają bytowaniu owadów, a równowaga środowiska jest mocno zaburzona, dlatego trzeba dbać o organizmy przyczyniające się do przywracania tej równowagi, w tym o owady – zwłaszcza owady pożyteczne. Owady pożyteczne dla człowieka niszczą szkodniki (np. złotooki czy biedronki), oczyszczają środowisko z resztek organicznych (np. mrówki), zapylają drzewa i krzewy (np. motyle), dzięki czemu mamy owoce. Domki dla owadów pełnią rolę schronienia w okresie wegetacji, a zimą przyczyniają się do większej przeżywalności form przetrwalnikowych. Na skwerze przy ul. Bogusławskiego mamy pięć takich domków.

Teatr Plac Zabaw w programie „Iwona Biedrona Show” zaprosił dzieci i rodziców do wspólnych zabaw, animacji i konkursów o tematyce ekologicznej z nagrodami ufundowanymi przez Dzielnicę Bielany. Na stoisku edukacji przyrodniczej przewodnicząca z Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie **Izabela Dąbrowska** oraz przyrodnik **Rafał Dąbrowski**

opowiadali m.in. o cyklu rozwojowym biedronki i motyla, prezentowali model mrowiska, pokazali gabloty z owadami motyli i chrząszczy, maskotki z dźwiękami owadów oraz przyrządy służące do bezpiecznej obserwacji owadów.

„Zaczarowany ogród” – miejsce przyjazne dla wszelkich działań twórczych i edukacyjnych z ul. Bogusławskiego 6a – przygotowało szereg atrakcji: warsztaty plastyczne, galerię łąkową z ponad setki prac dzieci, przedstawiających najpiękniejsze, ulubione owady... Była też rzadka okazja do samodzielnego wykonania glicerynowego mydełka w kształcie motyla, listka czy kwiatka. Chętne rodziny robiły wspólnie modele domków dla owadów. Dla najbardziej zaangażowanych dzieci MULTICO oficyna wydawnicza ufundowała nagrody książkowe – nowość wydawniczą pt. „Hotele dla owadów” Melanie von Orlow.

Na stoisku pracowni ceramicznej „Luka” najwytrwalsi przygotowali swoje owadowe dzieła ceramiczne, które po wypaleniu będą doskonałą pamiątką naszego eko-pikniku.

Podczas pikniku obecna była również **Ilona Popławska** – radna Dzielnicy Bielany; przedstawicielce Samorządu Rady Mieszkańców Chomiczówka Północ; pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Dzielnicy odpowiedzialni za realizację projektu; **Elżbieta Skrzypiec** z administracji osiedla Chomiczówka oraz **Urszula Mirowska**, dyrektor Przedszkola Nr 340, mieszczącego się tuż obok – której bardzo dziękujemy za wielką pomoc w realizacji wydarzenia.

Paulina Szczuczko-Jędruszk
Wydział Ochrony Środowiska UD Bielany

„Ja odbiorca – Ja twórca”

Warsztaty medialne i warsztaty twórczości w SP Nr 273

W Szkole Podstawowej Nr 273, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Pomocy Q Zmianom prowadzi projekt „Ja odbiorca – Ja twórca” współfinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem projektu jest rozwój kompetencji medialnych, zwiększenie umiejętności świadomego korzystania z nowych mediów i krytycznej oceny napływających informacji, a także rozwój twórczości i kreatywności wśród uczniów klas IV-VI.

W ramach projektu odbyły się już warsztaty medialne i warsztaty twórczości dla dwóch klas VI, szkolenie dla nauczycieli „Trening Twórczości”, a także zajęcia pozalekcyjne prowadzone w szkole oraz w multimedialnej sali w Mediatece START-META. Na zajęciach uczniowie stworzyli własne teksty dziennikarskie, a także zaprojektowali grafiki komputerowe do napisanego przez siebie tekstu.

We wrześniu rusza druga tura warsztatów i zajęć pozalekcyjnych dla pozostałych 2 klas biorących udział w projekcie. Natomiast w listopadzie zostanie zorganizowana Minikonferencja Edukacji Medialnej w Mediatece START-META, będąca podsumowaniem projektu „Ja odbiorca – Ja twórca”.

Już teraz serdecznie na nią zapraszamy.

W ramach projektu powstała również strona „Przekaz Warszawy” – przekazwarszawy.qzmianom.org, na której będą umieszczone prace dzieci i młodzieży prezentujące to, jak oni postrzegają Warszawę. Zachęcamy do przesyłania swoich prac, które pokazują, jak

Wy postrzegacie wybrane przez Was miejsca w Warszawie. Najciekawsze zostaną opublikowane na stronie internetowej. Prace można przesyłać na adres: przekazwarszawy@qzmianom.org

Anna Radziszewska

„Burza z Podwórza”

Inauguracja teatru dla dzieci

W weekend 5-6 lipca bielański Park Herberta oraz skwer przy ul. Wrzeciono 36/38 zamieniły się w barwny teatr dla dzieci. W rolach głównych wystąpiła świnia – naukowiec, przemądrzała geś oraz pracowita pszczoła.

Spektakle o przyjaźni i współdziałaniu w sytuacji zagrożenia zakończone pokazem naukowym to letnia propozycja wakacyjna Dzielniczy Bielany skierowana do najmłod-

szych mieszkańców. Organizatorem jest Fundacja na Rzecz Kultury i Sztuki dla Dzieci Plac Zabaw – Teatr. Projekt „Burza z Podwórza” współfinansuje Dzielnicza Bielany m.st. Warszawy.

Program sierpniowych spektakli:

- 16.08. godz. 17.00 – Park Olszyna ul. Duracza/Gąbińska
  - 17.08. godz. 12.00 – Park Chomicza ul. Aspekt
  - 23.08. godz. 17.00 – plac zabaw w parku ul. Perzyńskiego/Fontany vis à vis wejścia do Parku im. Herberta
  - 24.08. godz. 12.00 – plac zabaw – Stawy Kellera ul. Gdańska
  - 30.08. godz. 17.00 – Park im. Herberta ul. Perzyńskiego/Duracza/Staffa.
- Wstęp wolny. Zapraszamy dzieci wraz z rodzicami.

ZK

Pożegnanie Grażyny Żak-Dulińskiej

Z ogromnym żalem zawiadamiamy, że w dniu 12 lipca 2014 r. zmarła nasza Droga Koleżanka, **Grażyna Żak-Dulińska**.

Nagła śmierć przerwała na zawsze Jej plany osobiste, marzenia i rozwój zawodowy, a nam zabrała człowieka oddanego szkole, edukacji, a przede wszystkim sprawom młodzieży. Jest to wielka i nieodżałowana strata. Była człowiekiem obdarzonym niezwykłym umysłem, siłą woli i wielką klasą. Jako wybitny nauczyciel całe swoje życie poświęciła ukochanej młodzieży. Była nie tylko doskonałą polonistką, ale od najmłodszych klas wpajała swoim podopiecznym wartości głębokiego patriotyzmu. Uczyla szacunku do najwyższych wartości. Prowadząc od wielu lat chór szkolny, największy nacisk kładła na pieśni patriotyczne. Szczególnie bliski dla Jej wychowanków był hymn szkoły, który osobiście napisała i skomponowała. Zawsze

pomagała rozwiązywać trudne sprawy i odpowiadać na zawile pytania.

Odszedł od nas wspaniały Człowiek – dobry i życzliwy dla całego świata. Grażynko, zostaniesz na zawsze w naszej pamięci.

Dyrekcja, Grono Pedagogiczne, Pracownicy SP nr 77 w Warszawie

Dobre Miejsce

Wystawa IPN „Więzienne lata Prymasa Wyszyńskiego 1953–1956”

Wystawa, poprzez kilkadziesiąt archiwalnych fotografii na planszach o wymiarach 70x100 cm, pochodzących ze zbiorów Instytutu Prymasowskiego **Stefana Kardynała Wyszyńskiego**, Zgromadzenia Księża Marianów w Stoczku Klasztornym, Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych Sanktuarium pw. św. Józefa w Prudniku i przez cytaty z „Zapisków więziennych” dokumentuje

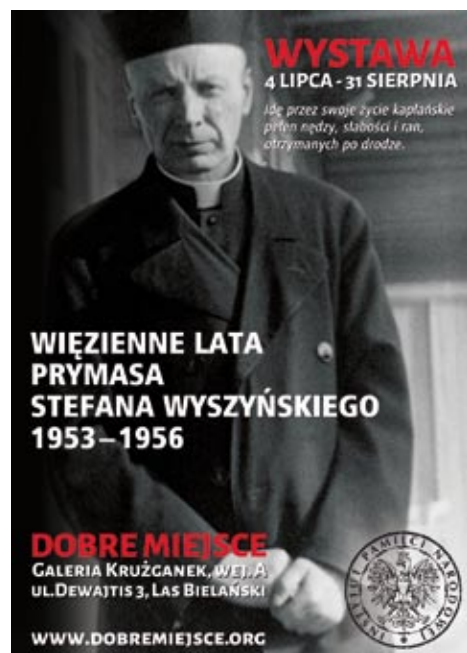
miejsca uwięzienia Prymasa **Stefana Wyszyńskiego**.

Zmierzając do Galerii Krużganek zobaczymy w holu wejścia A granitową tablicę upamiętniającą wmurowanie kamienia węgielnego 10 maja 1980 r. pod budowę Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego przez **Prymasa Stefana Wyszyńskiego**.

Po obejrzeniu wystawy zapraszamy do naszej kaplicy za Galerią Krużganek, gdzie na ścianach zostały odtworzone stacje drogi krzyżowej sporządzone przez więźnia **kard. Stefana Wyszyńskiego** odręcznie ołówkiem na ścianach swojej celi.

Wystawa otwarta codziennie do 31 sierpnia włącznie (niedziela) 2014 w godz. 8-20. Wstęp wolny!

Marcin Królak

Naszej Koleżance

Agnieszce Stawiarskiej

wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy z powodu śmierci

Taty

składa

redakcja „Naszyc Bielany”

Naszemu Koledze

Wojtkowi Wielechowskiemu

wyrazy współczucia z powodu śmierci

Brata

składają

dyrektor i pracownicy

Młodzieżowego Domu Kultury „Bielany”

Drogiej Koleżance

Klaudii Borys

wyrazy współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają

dyrektor i pracownicy

Młodzieżowego Domu Kultury „Bielany”

Naszemu Koledze

Zbyszkowi Cieślakowi

wyrazy współczucia z powodu śmierci

Żony

składają

dyrektor i pracownicy

Młodzieżowego Domu Kultury „Bielany”

Naszej Koleżance

Sylwii Kobierskiej

wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy z powodu śmierci

Mamy

składają

koleżanki i koledzy z DBFO Bielany

Rozluźnij się! Baw się na Conrada z całą rodziną!

Nadeszły długo wyczekiwane wakacje. Letnie słońce zachęca do wyjścia z domu. To doskonały czas na to, by zadbać o kondycję i aktywnie spędzić czas.

Zachęcamy do skorzystania z naszej pływalni przy ul. Conrada 6.

Nieoceniony wpływ terapii wodą znany jest od dawna i chętnie stosowany w codziennym relaksie. Ciepła woda poprawia krążenie krwi, pływanie pobudza wydzielanie endorfin, a przebywanie w saunie oczyszcza ciało, hartuje organizm i dodaje urody. Dziś coraz bardziej popularne jest aktywne spędzanie czasu z rodziną czy przyjaciółmi w centrach sportowych. Takim miejscem na Bielanych, oferującym trzy w jednym – basen, jacuzzi oraz saunę – jest obiekt sportowy przy ul. Conrada 6. Basen przy ul. Conrada to nie tylko zwykłe tory pływackie. W kompleksie tym znaj-

dziemy także saunę oraz jacuzzi. To swiste - bo lokalne - centrum prawie rehabilitacyjne. Hydroterapia wspomaga bowiem leczenie urazów, łagodzi stresi, pobudza organizm, wzmacnia procesy przemiany materii, pozwala dłużej utrzymać dobrą formę i młodość. Kąpiel w pełnej pęcherzyków powietrza wodzie pomaga obniżyć ciśnienie, zlikwidować bóle głowy czy pozbyć się skurczu mięśni. Sauna, o ile nie masz przeciwwskazań do przebywania w wysokich temperaturach, przynosi widoczny wzrost odporności, reguluje układ nerwowy i prowadzi do zaniku agresywnych zachowań.

Serdecznie zapraszamy klientów indywidualnych oraz rodziny z dziećmi do korzystania z atrakcji, które oferuje obiekt przy ul. Conrada 6.

CRS Bielany

W okresie wakacyjnym, tj. od 28 czerwca 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r. uległy zmianie godziny otwarcia Bibliotek dla czytelników. Placówki będą otwarte:

- poniedziałek, wtorek – 10.00-16.00 • środa, czwartek, piątek – 13.00-19.00
- sobota – nieczynne

Biblioteka przy ul. Duracza 19,
tel. 22 835 43 55

Od 1 sierpnia 2014 r.

**Wystawa fotografii upamiętniająca
70. rocznicę wybuchu Powstania
Warszawskiego.**

„Lato w mieście”

W ramach akcji „Lato w mieście” uczniowie szkół podstawowych, gimnazjum oraz szkół średnich za okazaniem ważnej legitymacji szkolnej mogą bezpłatnie korzystać z usług naszej Kawiarenki Internetowej przy ul. Duracza 19 w okresie wakacyjnym.

Mediateka Start-Meta, ul.
Szegedyńska 13a, www.mediateka.
waw.pl, tel. 22 291 44 68

**6 sierpnia godz. 17.30
Dyskusyjny Klub Książki**

W Dyskusyjnym Klubie Książki Mediateki
START-META wakacyjne przyspieszenie!

Na spotkanie, które odbędzie się 6.08 o godz. 17.30 czytamy dwie książki: Toni Morrison „Najbardziej niebieskie oko” oraz Alice Munro „Miłość dobrej kobiety”. Książki są do wypożyczenia w placówce.

**6 sierpnia godz. 17.00
Bieleńska Akademia Filmowa dla
dzieci**

**13 sierpnia godz. 17.00
Bieleńska Akademia Filmowa**
Kino wojenne za okazji Święta Wojska Polskiego

**20 sierpnia godz. 17.00
Bieleńska Akademia Filmowa dla
młodzieży**

**27 sierpnia godz. 17.00
Teatrzyk dla dzieci – „Przyjaciele” w
wykonaniu Teatru Duet**
Wstęp wolny

Ostrzeżenie przed oszustami

Mimo policyjnych ostrzeżeń coraz więcej osób pada ofiarami oszustów na tzw. „na wnuczka”. Starsze osoby, które czasem oddają nieznanym wszystkim oszczędności, a nawet biorą kredyty, aby pomóc rzekomym najbliższym, nie mają świadomości, że stają się ofiarami zorganizowanych grup przestępczych. Członkowie tych grup telefonując do nieświadomych zagrożenia starszych ludzi podają się już nie tylko za wnuczków czy innych krewnych, ale coraz częściej za policjantów CBS-u, bądź funkcjonariuszy zajmujących się rozpracowywaniem oszustów na tzw. „wnuczka”.

Przestępcy oszukują starsze, samotnie mieszkające osoby. Przekonują, że są członkami ich najbliższej rodziny w nagłej potrzebie finansowej. Bezwzględnie okradają z oszczędności całego życia. Żerują na ludzkiej zyczliwości i dobroduszości. Podają się już nie tylko za członków rodziny - wnuka, kuzyna, siostrzeńca lub siostrzenicę. Coraz częściej wmawiają starszym osobom, że są funkcjonariuszami CBS-u lub policjantami grupy zajmującej się rozpracowywaniem oszustów na tzw. „wnuczka”.

Podając się za funkcjonariuszy policji przekonują starsze osoby, że rozpracowują zorganizowaną grupę przestępczą i proszą, aby im w tym pomóc. Ta pomoc ma polegać na przekazaniu gotówki. Dzięki temu będą mogli zatrzymać prawdziwych przestępców oszukujących starsze osoby na tzw. „wnuczka”. W rzeczywistości są przestępcami, nie mającymi nic wspólnego z policją. Jedynym ich celem jest wzbogacenie się kosztem ludzkiej krzywdy.

Poszkodowane osoby dostawały telefon od wnuczka lub innego członka rodziny, z prośbą o pożyczanie pieniędzy. Po zakoń-

zonej rozmowie, dzwoniła osoba podająca się za „policjanta CBS lub operacyjnego” który informował, że rozmowa z wnuczkami była nagrywana. Tłumaczył, że jest prowadzona akcja przeciwko oszustom. Następnie prosił o pomoc w ich ujęciu.

Jeżeli pokrzywdzone osoby nie miały pieniędzy w domu, były instruowane by pójść do banku i wziąć kredyt, lub zlikwidować np. lokatę. Po wypłaceniu pieniędzy były one przekazywane oszustom, którzy mieli być niedługo po tym zatrzymani. Oczywiście żadnych zatrzymań nie było i kontakt się urywał.

Oszuści wyłudniają pieniądze w kwocie od kilkuset do nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych. Wczoraj na terenie Bielany została oszukana 85-latką, która uwierzyła, że rozmawia z policjantem. Przekazała na konto fałszywego funkcjonariusza 130 tys. zł. Kiedy kobieta zorientowała się, że padła ofiarą oszustów, było już niestety za późno.

Apelujemy do mieszkańców, aby w każdym takim przypadku, gdy otrzymują podejrzane telefony od nieznanymi im członków rodziny lub osób podających się za policjantów, zawsze kontaktowali się z Policją (tel. 997), prosząc o przysłanie na miejsce patrolu. Najlepiej osobiście udać się do najbliższej jednostki policji w celu weryfikacji otrzymanych informacji. Policjanci nigdy nie proszą o przelanie pieniędzy lub wzięcie kredytów w ramach pomocy w działaniach operacyjnych. Oszuści co chwilę wymyślają nowe sposoby na wyłudzenie pieniędzy od ludzi i nieustannie potrzebne jest zachowanie czujności.

eb

Ogłoszenia drobne

DAM PRACĘ

- Do rozdawania ulotek i rozlepiania plakatów młodzież szkolna na wakacje. Tel. 698 152 217 dzwonić od godz. 16.00.
- Dwie dziewczyny do sprzedaży lodów i wody mineralnej na wakacje (lipiec/sierpień/wrzesień) Tel. 698 152 217.

SZUKAM PRACY

- Zaopiekuję się osobą starszą, od poniedziałku do piątku, 5-6 godz. dziennie. Referencje. Tel. 697 960 691.
- Główna księgową z dużym doświadczeniem poprowadzi każdą księgowość od A do Z. Tel. 605 36 99 88

USŁUGI

- Malowanie – Tapetowanie. Remonty. Osobiście. Solidnie. Tel. 694 065 757.
- Malarz doświadczony wykona remonty małe i duże, gładź gipsowa, tapeta, wykładzina. Blyskawiczne terminy, umiarkowane ceny, wysoka jakość – osobiście. Tel. 502 255 424, 22 835 66 18.
- Pogotowie komputerowe Ralph IT. Masz problem z komputerem? Zadzwoń! Bezpłatny dojazd i diagnoza awarii na terenie Warszawy. Preferowane dzielnice: Bielany, Bemowo, Żoliborz, Wola, Łomianki. Wystawiamy faktury VAT 23%. Tel. 503 500 065.
- Tłumaczenia pisemne w zakresie General English na poziomie zaawansowanym – prace szkolne, listy prywatne, CV i listy motywacyjne, itp. Angielski-polski, polski-angielski. Magister, certyfikat CAE (poziom zaawansowany), wieloletnie doświadczenie, również jako tłumacz na wyjazdach. Rzetelnie i szybko. Tel. 609 979 485.

NIERUCHOMOŚCI

- Chomiczówka/Pabla Nerudy 57 m² 3 pokoje rozkładowe do remontu pilnie sprzedam, tel. 602 360 494.
- Sprzedam 35 m² Reymonta cegła 2p/4 balkon, cegła, ciche, blisko metro, tel. 22 834 02 10.
- Sprzedam 37 m² Bogusławskiego nowe mieszkanie z tarasem 18 m! i garażem, tel. 602 360 494.
- Sprzedam 49 m² Żeromskiego 2p/4 cegła balkon, tel. 22 834 02 10.
- Poszukujemy mieszkania na Starych Bielanych, tel. 22 834 02 10.
- Sprzedam mieszkanie – 64,6 m² – Warszawa Ochota (Rakowiec), 3 pokoje (1x24 m² i 2 x ok. 12 m² + kuchnia ok. 6 m², łazienka ok. 4 m²). Rozkładowe, okna na 3 strony świata, słoneczne. Po remoncie, odnowione. Piętro 3 w czteropiętrowym budynku, bez windy. Tel. 602 360 005.
- Słodowiec, zamienię mieszkanie – ładne, 53 m², hipoteczne, rozkładowe, 3 pokoje. 1 piętro w 4 piętrowym budynku, widna

kuchnia, balkon, zieleni - na mniejsze, około 40 m² w niskim bloku do 2 piętra. Chętnie Bielany. Tel. 798 992 264.

- Kupię mieszkanie do remontu. Tel. 795 616 709.
- Wynajmę mieszkanie do remontu. Tel. 727 324 286 (dzwonić po godz. 17.00), 510 688 614.
- SŁĘŻANY, działka na sprzedaż – 1348 m², budowlano-rekreacyjna, zlokalizowana w sąsiedztwie domków letniskowych i całorocznych, w kształcie prostokąta. Teren na wzniesieniu nigdy nie zalewany mimo że odległość od Bugu wynosi około 700 m. Blisko las. PILNE! ZA SKUTECZNĄ SPRZEDAŻ ZAPŁACĘ DO 10% PROWIZJI, cena 59 zł/m², tel. 503-866-023
- Wynajmę mieszkanie pokój z kuchnią 28 m³ ul. Żeromskiego dla małżeństwa z dzieckiem za 950 zł plus światło. Tel. 729 639 211, 729 586 879 dzwonić od godz. 20.
- Wynajmę dwa pokoje z kuchnią na ul. Żeromskiego 1300 zł plus światło dla małżeństwa z dzieckiem. Bez kaucji. Tel. 729 639 211, 739 586 879 dzwonić od godz. 19.
- Wynajmę dwa pokoje z kuchnią na Woli ul. Złota, 40 m² umeblowane dla rodziny. 1350 zł plus światło. Tel. 729 639 211, 739 586 879, 729 639 211 dzwonić od godz. 19.
- Sprzedam działkę budowlano-rekreacyjną o pow. 1700 m² we wsi Kaliszki, gmina Czosnów. Graniczy z Puszcza Kampinoska, woda, gaz, energia elektryczna, domek drewniany, tel. 607 445 147.
- Gocławek 70,2 m², parter, 3 pokoje, 2 łazienki sprzedam lub zamienię na mniejsze. Tel. 696 890 637.

SPRZEDAM

- Sprzedam materac wibracyjny i materac magnetyczny oraz części do samochodu Fiat 126p. Tel. 511 74 49 85.
- Sprzedam kamerę cyfrową „Canon” (wyświetlacz dotykowy) z pełnym wyposażeniem. Stan bardzo dobry, cena 700 zł, tel. 22 834 52 27.

KUPNO

- Kupię kłapę do bagażnika do Skody Felicii kombi 1997, tel. 22 669 57 60.

NAUKA

- Angielski – egzamin gimnazjalny, matura (podstawowa, rozszerzona), certyfikat FCE, sprawdzian szóstoklasisty, konwersacje, korepetycje, konkursy, tłumaczenia. Magister, certyfikat CAE (poziom zaawansowany), doświadczenie, efektywnie, dojazd. Tel. 609 979 485.

INNE

- Oddam małe kaktusy. Tel. 698 152 217 dzwonić późnym wieczorem.

Wydawca „Naszego Bielana”: Urząd Dzielnicy Bielany, ul. Żeromskiego 29, 01-882 Warszawa
Redakcja: ul. Żeromskiego 29, p. 317, tel./fax (22) 373 33 17, e-mail: gazeta@poczta.bielany.waw.pl

Redaktor naczelny: Tadeusz Olechowski
Redaktorzy: Katarzyna Białczyk, Maciej Podczaski i Magdalena Ulejczyk

Korekta: Agnieszka Stawiarska

Ogłoszenia przyjmowane są w redakcji. Za treść ogłoszeń i tekstów niezamówionych redakcja nie ponosi odpowiedzialności. Redakcja zastrzega sobie prawo do zmiany tytułów, śródtytułów oraz skracania niezamówionych tekstów.

Wydanie elektroniczne dostępne na www.bielany.waw.pl.

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

- ✓ Jeden z chętniej wybieranych uniwersytetów państwowych w Polsce
- ✓ Doświadczona kadra akademicka i świetne zaplecze naukowe
- ✓ Ponad 16 000 studentów na 10 wydziałach i 32 kierunkach

1. Administracja	12. Fizyka	22. Pedagogika
2. Archeologia	13. Historia	23. Pedagogika specjalna
3. Bezpieczeństwo wewnętrzne	14. Historia sztuki	24. Politologia
4. Biologia	15. Informatyka	25. Praca socjalna
5. Chemia	16. Inżynieria środowiska	26. Prawo
6. Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	17. Kulturoznawstwo	27. Prawo kanoniczne
7. Ekonomia	18. Matematyka	28. Psychologia
8. Europeistyka	19. Nauki o rodzinie	29. Religioznawstwo
9. Filologia (spec.: Filologia klasyczna)	20. Ochrona dóbr kultury i środowiska	30. Socjologia
10. Filologia polska	21. Ochrona środowiska	31. Stosunki międzynarodowe
11. Filozofia		32. Teologia

rekrutacja.uksw.edu.pl